

Audience

Václav Havel

Audience: 1. díl hry

Na scéně je Sládkova kancelář: **Nalevo**¹⁹ jsou dveře²⁰ a **nad**²¹ nimi na **zdi**²² **visí**²³ jakýsi²⁴ zarámovaný²⁵ diplom; **napravo**²⁶ je skříň a registratura²⁷ a na nich **sbírka**²⁸ lahví od piva s **různými**²⁹ viněty³⁰; na zadní³¹ zdi je velká neumělá malba³², znázorňující³³ Švejka a hostinského Palivce³⁴, **pod**³⁵ malbou je ozdobný **nápis**³⁶ "Kde se pivo vaří, tam se dobře daří³⁷".

V centru scény je kancelářský stůl a tři židle, na stole je **hromada**³⁸ různých listin³⁹, několik⁴⁰ **prázdných**⁴¹ lahví od piva a několik skleniček. **Vedle**⁴² stolu stojí na zemi basa⁴³ piva. Podél⁴⁴ zdí a hlavně v **rozích**⁴⁵ **místnosti**⁴⁶ je různé těžko definovatelné

¹⁹ *nalevo* = on the left

²⁰ Gr: *dveře* is grammatically plural

²¹ Gr: the preposition *nad* takes instrumental case; *nad* = above

²² Gr: *zed'* = wall; it is grammatically feminine and has a fleeting vowel, thus *na zdi*

²³ *viset* = to hang (on a wall, for example)

²⁴ *jakýsi* = *nějaký*

²⁵ *zarámovaný* = framed

²⁶ *napravo* = on the right

²⁷ *registratura* = filing cabinet

²⁸ *sbírka* = a collection of something (followed by genitive!)

²⁹ *různý* = various, different

³⁰ *viněta* = label (on a bottle)

³¹ *zadní* = back, rear

³² *neumělá malba* = amateurish painting

³³ *znázorňující* = depicting

³⁴ The characters of Švejk and the pub-owner Palivec come from the famous early-20th-century Czech novel *The Good Soldier Švejk* by Jaroslav Hašek; it is an epic (and ultimately unfinished) novelistic satire recounting the experiences of the hapless Švejk in World War I, and drinking figures prominently in it.

³⁵ Gr: the preposition *pod*, like its opposite *nad*, take instrumental case; *pod* = below, under

³⁶ *ozdobný nápis* = decorative sign

³⁷ *dařit se* = to fare well, to flourish

³⁸ *hromada* = a pile of something (followed by genitive!)

³⁹ *listiny* = papers

⁴⁰ Gr: *několik* is followed by genitive plural (cf. *málo*, *mnoho*, *víc*...)

⁴¹ *prázdný* = empty

⁴² Gr: the preposition *vedle* takes the genitive case; *vedle* = next to

⁴³ *basa* = case (of beer)

⁴⁴ *podél* = along

⁴⁵ Gr: *v rozích* < *roh* (*h* > *z* in locative plural in literary Czech); *roh* = corner

⁴⁶ *místnost* = room

harampádí⁴⁷ jako vyřazené ventily⁴⁸, staříčké⁴⁹ rádio, rozbitý věšák⁵⁰, stoh⁵¹ starých novin, holínky⁵² a podobně⁵³.

Když se otevře⁵⁴ opona⁵⁵, sedí u stolu Sládek v pracovním plášti⁵⁶, hlavu má položenou na stole⁵⁷ a **hlasitě**⁵⁸ chrápe⁵⁹. Po⁶⁰ **chvilce**⁶¹ se ozve⁶² zaklepání⁶³. Sládek se ihned⁶⁴ probere⁶⁵.

Sládek: Dál —

(Do místnosti **vstoupí**⁶⁶ Vaněk ve vatovaném⁶⁷ pracovním úboru⁶⁸ a v holínkách)

Vaněk: Dobrý den —

Sládek: Á, pan Vaněk⁶⁹! **Pojďte dál! Posad'te se**⁷⁰ —

(Vaněk *nesměle*⁷¹ *usedne*⁷²)

Dáte si pivo?

Vaněk: Ne, děkuji⁷³ —

⁴⁷ *harampádí* = junk, odds and ends

⁴⁸ *vyřazené ventily* = discarded valves

⁴⁹ *staříčké* = *velmi staré*

⁵⁰ *rozbitý věšák* = broken coat-rack

⁵¹ *stoh* = *hromada*

⁵² *holínky* = rubber boots

⁵³ *a podobně* = etc., and the like

⁵⁴ *otevírat (se)/otevřít (se)* = to open

⁵⁵ *opona* = curtain (on stage)

⁵⁶ *pracovní plášť* = (work) overalls

⁵⁷ *má hlavu položenou na stole* = he has his head placed on the table (he's sleeping)

⁵⁸ *hlasitě* = loudly

⁵⁹ *chrápat (chrápu, chrápeš...)* = to snore

⁶⁰ Gr: the preposition *po* takes locative case!

⁶¹ *chvilka* is a diminutive form of *chvíle* = a moment

⁶² *ozvat se* = to resound, to be heard

⁶³ *zaklepání* = knocking

⁶⁴ *ihned* = immediately

⁶⁵ *probrat se* = to come to, to wake up

⁶⁶ Gr: *vstoupit* is perfective future (*vstupovat* is imperfective) because Czech stage directions are in the perfective future; *vstupovat/vstoupit* = to enter

⁶⁷ *vatovaný* = padded

⁶⁸ *úbor* = clothing, uniform

⁶⁹ SpCz: the literary form would be *pane Vaňku*; in spoken Czech, the vocative of these names is sometimes not used

⁷⁰ These phrases are conventional polite commands addressed to a guest; *pojd'te dál* = come in (literally, it means "go further on in") and *posad'te se* = sit down

⁷¹ *nesměle* = shyly

⁷² *usednout* = to sit down

⁷³ Note that Vaněk uses *děkuji*, the literary variant (he is, after all, a writer); *děkuju* would be less formal

- Sládek: Proč ne? Jen si vemte⁷⁴ —
 (Sládek vytáhne⁷⁵ z basy láhev, otevře ji, **naleje**⁷⁶ do dvou⁷⁷ sklenek, z kterých jednu přisune⁷⁸ před Vaňka a druhou okamžitě⁷⁹ vypije)
- Vaněk: Děkuji —
 (Sládek si naleje další sklenku. Pauza)
- Sládek: Tak co? Jak to jde?
- Vaněk: Děkuji, dobře —
- Sládek: Musí to jít⁸⁰, že jo⁸¹?
- Vaněk: Hm —
 (Pauza)
- Sládek: Co dnes děláte? Koulíte⁸²?
- Vaněk: Přikuluji⁸³ —
- Sládek: Přikulovat je lepší než koulet, že jo?
- Vaněk: Ano —
 (Pauza)
- Sládek: Kdo dnes koulí?
- Vaněk: Šerkézy⁸⁴ —
- Sládek: On přišel?
- Vaněk: Ano, před⁸⁵ chvílí —
- Sládek: Je ožralej⁸⁶?
- Vaněk: Trochu —
 (Pauza)

⁷⁴ SpCz: *veďte si* is a spoken imperative form of the verb *vzít si* = to take

⁷⁵ *vytáhnout něco z něčeho* = to take something out of something

⁷⁶ *naleje* < *nalít* = to pour (a liquid into a glass); *nalít* (*naleji/naleju, naleješ...*) is perfective and *nalévat* (*nalévám, naléváš...*) is imperfective

⁷⁷ Gr: numerals decline in Czech and *dvou* is the genitive form of *dva/dvě* (after the preposition *do*)

⁷⁸ *přisunout* = to push toward

⁷⁹ *okamžitě* = in an instant, immediately

⁸⁰ It must work out for Vaněk because he needs the job and has no other options

⁸¹ SpCz: the phrase *..že jo?* or *..že ano?* is equivalent to English "...isn't that so?"

⁸² *koulet* = to roll (a barrel of beer)

⁸³ Gr: the prefix *při-* can mean to do something additional or as an adjunct to a given action; *při-* + *koulit* = *přikulovat*, which means "to assist in rolling"; cf. *připít* = to toast,

⁸⁴ Cult: evidently someone with a Hungarian name who works in the brewery

⁸⁵ Gr: the preposition *před* takes instrumental and in a temporal context it means "ago"; *před chvílí* = a moment ago

⁸⁶ SpCz: the literary form would be *ožralý* (*y ~ ej*); *ožralý* = drunk

Sládek: Pijte! Proč nepijete?

Vaněk: Děkuji, nejsem na pivo moc **zvyklý**⁸⁷ —

Sládek: Vážně ne? Však⁸⁸ my vás to tady naučíme! Tady **si na to zvyknete**⁸⁹!
Tady pijeme pivo všichni — **to už je taková tradice**⁹⁰ —

Vaněk: Já vím —

(*Pauza*)

Sládek: A nebud' te⁹¹ smutnej⁹²!

Vaněk: Já nejsem smutný —

(*Pauza*)

Sládek: A co jinak⁹³?

Vaněk: Jak — jinak?

Sládek: Tak vůbec —

Vaněk: Ale děkuji, ujde to⁹⁴ —

(*Pauza*)

Sládek: Jak se vám tady líbí?

Vaněk: Líbí —

Sládek: **Mohlo by to být horší**⁹⁵, co⁹⁶?

Vaněk: Ano —

(*Sládek otevře další láhev a naleje si*)

Sládek: Člověk si zvykne na všechno, že jo?

Vaněk: Ano —

(*Pauza*)

Sládek: **Dopijte**⁹⁷ to!

(*Vaněk dopije sklenku, Sládek mu znovu⁹⁸ nalévá*)

⁸⁷ *být zvyklý na něco* (accusative case) = to be accustomed to something

⁸⁸ *však* = but

⁸⁹ *zvyknout si* (*zvyknu si, zvykneš si...*) *na něco* = to get used to something; it is perfective

⁹⁰ *to už je taková tradice* = it's already a sort of tradition

⁹¹ Gr: *nebud' te* is an imperative form of the verb *být* (*ty bud' = be!*; *vy bud' te = be!*)

⁹² SpCz: Sládek once again uses the spoken Czech *-ej* in *smutnej*; note Vaněk's response

⁹³ *jinak* = otherwise

⁹⁴ *ujde to* = things are fine

⁹⁵ Gr: the *by* (with a past tense verb form) indicates the conditional mood ("would be"); *mohlo by to být horší* = it could be worse

⁹⁶ SpCz: *...co?* is similar to *...že jo?*, and we could translate it here as "...couldn't it?"; it can also mean "And what about...", as in Sládek's question a few lines down

⁹⁷ *dopít* (*dopiju, dopiješ...*) = to drink up, to finish drinking; it is perfective and *dopijte* is the imperative form

- Vaněk: Už ne, prosím —
- Sládek: Nepovídejte⁹⁹, vždyt¹⁰⁰ jste ještě nic nevypil! (*Pauza*) A co lidi¹⁰¹? Jak s nima¹⁰² vycházíte¹⁰³?
- Vaněk: Děkuji, dobře —
- Sládek: Jestli vám můžu **radit**¹⁰⁴, tak se tu moc s nikým nebratříčkujte¹⁰⁵ — já tu **nevěřím**¹⁰⁶ nikomu! Víte, lidi jsou velký¹⁰⁷ svině¹⁰⁸! Velký! V tom mi můžete věřit! Dělejte si svou práci a s nikým se radši moc nevybavujte¹⁰⁹ — **to fakt nemá cenu**¹¹⁰ — **zvlášť**¹¹¹ ve vašem případě¹¹² —
- Vaněk: **Chápu**¹¹³ —
- (*Pauza*)
- Sládek: Co vy jste to **vlastně**¹¹⁴ psal, jestli se můžu zeptat?
- Vaněk: Divadelní hry —
- Sládek: Divadelní hry? A to se hrálo někde na divadle?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: Hm. No jo, no jo. Tak divadlení hry, říkáte. Poslyšte¹¹⁵, to byste měl napsat něco o našem **pivovare**¹¹⁶! Třeba¹¹⁷ o takovém Burešovi¹¹⁸. Znáte ho?
- Vaněk: Ano —

⁹⁸ *znovu* = ještě jednou

⁹⁹ *nepovídejte* (imperative form of *povídat* = to tell, say) = don't go on like that

¹⁰⁰ *vždyt'* = after all

¹⁰¹ SpCz: the literary form would be *lidé* (nominative plural); in spoken Czech, *lidi* is used instead

¹⁰² SpCz: the literary form would be *s nimi*; in spoken Czech, *s nima* is used instead

¹⁰³ *vycházet s kým* = to get along with someone

¹⁰⁴ *radit* = to advise, give advice to someone; it takes the dative case (*radit komu*)

¹⁰⁵ *bratříčkovat se s kým* (< *bratr*) = to fraternize or hob-knob with someone

¹⁰⁶ *věřit* = to believe; it also takes the dative (*věřit komu*)

¹⁰⁷ SpCz: the literary form would be *velké* because the following noun is feminine plural (*é ~ ý*)

¹⁰⁸ *svině* (fem) = pig

¹⁰⁹ *vybavovat se s kým* = to be chatty with someone

¹¹⁰ *to fakt nemá cenu* = it really isn't worth it

¹¹¹ *zvlášť* = especially

¹¹² *případ* = case; Vaněk's case is particular since he is a dissident and must be careful who he comes to trust

¹¹³ *chápat* (*chápu, chápeš...*) = to comprehend, understand

¹¹⁴ *vlastně* = really, actually, anyway

¹¹⁵ *poslyšte* = hey, listen

¹¹⁶ *pivovar* = brewery (cf. *pivo* + *vařit*)

¹¹⁷ *třeba* = for example, maybe

¹¹⁸ Bureš is evidently someone else who works in the brewery

Sládek: To je číslo¹¹⁹, co?

Vaněk: Ano —

(Pauza)

Sládek: A nebuďte smutnej!

Vaněk: Já nejsem smutný —

(Pauza)

¹¹⁹ *to je číslo* = he's a real piece of work (literally, "that one's a number")

Audience: 2. díl hry

- Sládek: Ale **stejně**¹²⁰, to jste si nemyslel, co?
- Vaněk: Co jsem si nemyslel?
- Sládek: No¹²¹ že budete jednou koulet sudy¹²² v pivovare¹²³ —
- Vaněk: Hm —
- Sládek: To jsou paradoxy, co?
- Vaněk: Hm —
- Sládek: To vám teda **řeknu**¹²⁴! (*Pauza*) Říkáte, že dneska¹²⁵ přikulujete?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: Ale včera jste koulel — viděl jsem vás —
- Vaněk: Včera tady nebyl Šerkézy —
- Sládek: No jo vlastně¹²⁶ — (*Pauza*) Spisovatele jsme tady ještě neměli, a že tu bylo už různých podivnejch existencí¹²⁷! No třeba¹²⁸ zrovna¹²⁹ Bureš — víte, čím **původně**¹³⁰ bejval¹³¹? Hrobníkem¹³²! Tam se naučil **chlstat**¹³³, no a proto šel pak sem — ten má historky¹³⁴ za všechny prachy!
- Vaněk: Já vím —
- Sládek: O čem byly ty vaše hry?

¹²⁰ *stejně* = all the same

¹²¹ SpCz: *no* = well...; *no* is a frequently-used discourse particle in spoken Czech

¹²² *sud* = barrel

¹²³ Havel himself worked in a brewery in the 1970's after his writing was banned from publication.

¹²⁴ SpCz: *to vám teda řeknu!* = just let me tell you!; *řeknu* < *řít* (*řeknu, řekneš...*) = to tell (perfective form)

¹²⁵ SpCz: *dneska* is less formal than *dnes*

¹²⁶ SpCz: *no jo vlastně* = well, yes, that's true

¹²⁷ Gr: *různých podivnejch existencí* = various odd existences (odd people); this phrase is in the genitive plural to emphasize quantity, and note also the spoken Czech forms (*ej ~ ý*)

¹²⁸ *třeba* = for example

¹²⁹ *zrovna* = just like

¹³⁰ *původně* = originally

¹³¹ SpCz: *býval* is the literary form (*ej ~ ý*); *bejval* = used to be, and note that who he used to be is in the instrumental case (*bejval hrobníkem*)

¹³² *hrobník* = grave-digger

¹³³ *chlstat* = to chug beer

¹³⁴ *historky* = stories, anecdotes; *mít historky za všechny prachy* = to have stories for all money (all sorts of stories)

- Vaněk: **Hlavně**¹³⁵ o **úřednících**¹³⁶ —
- Sládek: O úřednících? Vážně? Hm — (*Pauza*) Už jste byl na svačině?
- Vaněk: Ještě ne —
- Sládek: Můžete jít pozdějc¹³⁷, na bráně¹³⁸ řeknete, že jste byl u mě —
- Vaněk: Děkuji —
- Sládek: A neděkujte **pořád**¹³⁹! (*Pauza*) Stejně si vás cením!
- Vaněk: Mě? Proč?
- Sládek: Musí to být přece¹⁴⁰ hroznej¹⁴¹ nezvyk¹⁴² — celej¹⁴³ **život**¹⁴⁴ sedět doma — v teple¹⁴⁵ — ráno si spát, jak dlouho chcete — a teď **najednou**¹⁴⁶ tohle¹⁴⁷! Ne, vážně, já si toho fakt¹⁴⁸ cením¹⁴⁹ — (*Pauza*) Pardon —
- (*Sládek vstane a odejde. Vaněk rychle přeleje¹⁵⁰ zbytek¹⁵¹ svého piva do jeho sklenice. Po chvíli se Sládek vrací, dopíná¹⁵² si poklopec¹⁵³ a usedá¹⁵⁴ na své místo*)
- A to jste znal taky různý¹⁵⁵ herečky, když jste psal pro to divadlo?
- Vaněk: Samozřejmě —
- Sládek: Taky Bohdalovou¹⁵⁶?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: **Osobně**¹⁵⁷?

¹³⁵ *hlavně* = mainly

¹³⁶ *úředník* = office-worker (note the *k > c* alternation in the locative plural; cf. *park > v parcích*); Havel's own plays up to this point were, in fact, mainly about office-workers

¹³⁷ SpCz: *později* would be the literary form; *pozdějc* = later

¹³⁸ *brána* = gate (to the brewery)

¹³⁹ *pořád* = all the time, continually

¹⁴⁰ *přece* = after all

¹⁴¹ SpCz: *hrozný* is the literary variant (*ej ~ ý*); *hroznej* = horrible, terrible

¹⁴² *nezvyk* = change of habit (*zvyk* = habit)

¹⁴³ SpCz: in literary Czech, *celej* here would be *celý* (*ej ~ ý*)

¹⁴⁴ *život* = life

¹⁴⁵ *teplo* = warmth

¹⁴⁶ *najednou* = all of a sudden

¹⁴⁷ *tohle* = *to + -hle* = this here stuff (the brewery, rolling barrels instead of writing, etc.)

¹⁴⁸ SpCz: *fakt* is often inserted in sentences for emphasis (English "really")

¹⁴⁹ *cenit si někoho nebo něčeho* = to value someone or something

¹⁵⁰ *přelít* = to pour from one thing to another (*pře-* is a prefix meaning "across")

¹⁵¹ *zbytek* = remainder

¹⁵² *dopínat si* = to zip up

¹⁵³ *poklopec* = fly (on pants)

¹⁵⁴ *usedat* = to sit down

¹⁵⁵ SpCz: since *herečky* is plural, the literary variant would be *různé* (*é ~ ý*)

¹⁵⁶ Cult: Sládek is asking about the famous actress Jiřina Bohdalová

¹⁵⁷ *osobně* = personally

- Vaněk: Ano —
- Sládek: To byste¹⁵⁸ ji někdy moh¹⁵⁹ **pozvat**¹⁶⁰ na pivo — vzali bysme k tomu ještě Bureše — mohla by být **sranda**¹⁶¹, co říkáte?
- Vaněk: Hm —
- (*Pauza*)
- Sládek: A nebuďte smutnej!
- Vaněk: Já nejsem smutný —
- (*Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza*)
- Sládek: Ten mladej¹⁶² na spilce¹⁶³ — víte kterej?
- Vaněk: Mlynárik?
- Sládek: Na toho **bacha**¹⁶⁴ — (*Pauza*) A Gotta¹⁶⁵ taky znáte?
- Vaněk: Taky —
- (*Pauza*)
- Sládek: Škoda, že jste tu nebyl tak **před**¹⁶⁶ pěti lety! To byste viděl partu¹⁶⁷ Kdepak dnes¹⁶⁸, to už vůbec není ono! Tý srandy¹⁶⁹, co tady bylo! **Scházeli jsme se**¹⁷⁰ na sladovně¹⁷¹ — já, nějakej¹⁷² Kája Mařánek, ten už tady není, Honza Peterků, holky z flaškovny¹⁷³ — kolikrát jsme to táhli až

¹⁵⁸ Gr: the *byste* here indicates the conditional mood ("would be, could"); the conditional is formed by taking the past tense form of the main verb and using the appropriate conditional auxiliary, which vary according to the pronoun: *byl bych* = I would be, *byl bys* = you would be, *byl(a) by* = he (she) would be, *byli bychom/bysme* = we would be, *byli byste* = you (pl) would be, *byli by* = they would be. To identify a conditional, keep an eye out for the *by* forms, find the past tense verb that they are connected with, and then translate with "would + verb".

¹⁵⁹ SpCz: *moh* is spoken Czech for *mohl* (< *mocht* in the past tense); cf. also *řít*: *řek* ~ *řekl*

¹⁶⁰ *pozvat* (*pozvu, pozveš...*) = to invite someone; *pozvat* is perfective and *zvat* is the imperfective form

¹⁶¹ *sranda* = a fun time, a blast

¹⁶² SpCz: *ten mladej* = that young (man) and in literary Czech it would be *mladý* (*ej* ~ *y*); note also the word *ktorej* which immediately follows

¹⁶³ *spilka* = room in the brewery where fermentation takes place

¹⁶⁴ *bacha* (*na někoho*)! = watch out (for someone)!

¹⁶⁵ Cult: the reference here is to the famous popular singer Karel Gott

¹⁶⁶ *před* + instrumental case with time expressions = ago

¹⁶⁷ *parta* = a group of people

¹⁶⁸ *kdepak dnes* = whereas today

¹⁶⁹ Gr: *tý srandy* is in the genitive case to imply quantity ("what a lot of fun!"); note the spoken Czech *tý* for literary *té* (*é* ~ *y*)

¹⁷⁰ *scházet se* = to get together; *scházet se* is imperfective and *sejít se* (*sejdeme se*) is perfective

¹⁷¹ *sladovna* = the malt shop

¹⁷² SpCz: *nejaký* in literary Czech (*ej* ~ *y*); *nejakej Kája...* = some (a certain) Kája...

¹⁷³ *flaškovna* = bottling plant (*flaška* = bottle)

do rána¹⁷⁴ — a vidíte, všechno¹⁷⁵ se nakonec stihlo¹⁷⁶ udělat! Však se zeptejte Honzy Peterků, uvidíte, co vám řekne —

Vaněk: Už mi o tom **vyprávěl**¹⁷⁷ —

(*Pauza*)

Sládek: Co to neslo¹⁷⁸, ty hry?

Vaněk: To bylo různé —

Sládek: Tak pět táců¹⁷⁹ jistě, co?

Vaněk: **Záleží**¹⁸⁰ na tom, jak moc to divadla hrají — někdy dostává člověk hodně peněz, **jindy**¹⁸¹ zas nic —

Sládek: Celej¹⁸² měsíc nic?

Vaněk: **Třeba i**¹⁸³ několik měsíců —

Sládek: Takže to má taky svý¹⁸⁴ mouchy¹⁸⁵ — no jako všechno, že jo?

Vaněk: Ano —

Sládek: Ale stejně: jsou to paradoxy, co?

Vaněk: Hm —

Sládek: To vám teda řeknu! (*Pauza*) Ale vy fakt vůbec nepijete!

Vaněk: Piju —

(*Sládek otevře další láhev a naleje Vaňkovi i sobě. Pauza*)

Sládek: Poslyšte, něco vám řeknu, **jen tak čistě mezi náma**¹⁸⁶: sedět na tomhle místě někdo jinej¹⁸⁷ než já, tak u nás neděláte¹⁸⁸, za to vám teda ručím¹⁸⁹ —

¹⁷⁴ kolikrát jsme to táhli až do rána = how many times we didn't get home until morning

¹⁷⁵ SpCz: všechno is the less spoken variant of všechno

¹⁷⁶ stihnout se udělat = to manage to get something done

¹⁷⁷ vyprávět o něčem = to talk about (tell stories about) something

¹⁷⁸ co to neslo = what did it bring in

¹⁷⁹ SpCz: tác = tisíc

¹⁸⁰ záležet na něčem (záleží na tom, že...) = to depend on something

¹⁸¹ jindy = at other times

¹⁸² SpCz: celý would be the literary variant (ej ~ ý)

¹⁸³ třeba i = maybe even

¹⁸⁴ SpCz: since mouchy is plural, the literary variant would be své (é ~ ý)

¹⁸⁵ mít svý mouchy = to have its downside (literally, "to have its flies")

¹⁸⁶ jen tak čistě mezi náma = just purely between us; the preposition mezi (= between) takes the instrumental case and náma is spoken Czech for námi

¹⁸⁷ SpCz: někdo jinej would be někdo jiného (někdo + genitive of adjective) in literary Czech; někdo jiného = someone else, and Sládek is telling Vaněk that some other brewery foreman might not have hired a dissident writer

¹⁸⁸ dělat = (in this context) pracovat; Vaněk wouldn't be working there

¹⁸⁹ ručit někomu za něco = to guarantee someone something

- Vaněk: Byly s tím **potíže**¹⁹⁰?
- Sládek: No jestli!
- Vaněk: Jsem vám velice¹⁹¹ zavázán¹⁹² —
- Sládek: Víte, já se nechci dělat nějak to — ale když vidím, že můžu někomu **pomocť**¹⁹³, tak co bych mu nepomohl? Takovou já mám prostě mentalitu¹⁹⁴ — i dnes¹⁹⁵! Lidi si mají **podle mýho názoru**¹⁹⁶ pomáhat — jednou pomůžu já vám, **podruhý**¹⁹⁷ zase vy mně — není to tak¹⁹⁸?
- Vaněk: Ano —
- (*Pauza*)
- Sládek: Už jste byl na svačině?
- Vaněk: Ještě ne —
- Sládek: Můžete jít pozdějc, na bráně řekněte, že jste byl u mě —
- Vaněk: Děkuji —
- Sládek: A neděkujte pořád! (*Pauza*) Kdepak, milej zlatej¹⁹⁹, dneska si žádněj²⁰⁰ nechce pálit prsty²⁰¹!
- Vaněk: Já vím —
- (*Pauza*)

¹⁹⁰ *potíže* (fem pl) = difficulties, trouble

¹⁹¹ *velice* = *velmi* = *moc*

¹⁹² *být někomu zavázán* = to be indebted to someone

¹⁹³ *pomocť* (*pomůžu, pomůžeš...*; *pomohl*) *někomu* = to help someone; *pomocť* is perfective and *pomáhat* (*pomáhám, pomáháš...*) is imperfective

¹⁹⁴ *takovou mám mentalitu* = I have that kind of (such a) mentality (note that the adjective *takovou* is not adjacent to the noun *mentalitu*)

¹⁹⁵ *i dnes* = even today; Sládek is referring to the oppressive nature of the regime in the early- to mid-1970's in Czechoslovakia

¹⁹⁶ *podle mýho názoru* = in my opinion; the preposition *podle* takes genitive case, and *mýho* is spoken Czech for *mého* (cf. *podle tvého názoru, podle vašeho názoru...*)

¹⁹⁷ SpCz: *podruhý* is spoken Czech for *podruhé* (cf. *poprvé, podruhé, potřetí...*)

¹⁹⁸ *není to tak?* = isn't that so?

¹⁹⁹ *milej zlatej* = my dear friend (literally, "dear golden one"); note the spoken Czech endings (*ej ~ ý*)

²⁰⁰ *žádnej* = no one; note the spoken Czech ending (*ej ~ ý*)

²⁰¹ *pálit si prsty* = to burn one's fingers

Audience: 3. díl hry

- Sládek: **Důležitý**²⁰² je, abysme²⁰³ táhli všichni, jak se říká, za jeden provaz²⁰⁴ —
- Vaněk: Ano —
- Sládek: Víte, já nevím, co si o tom myslíte vy, ale já vždycky říkám, že dobrá parta je základ²⁰⁵ všeho²⁰⁶ —
- Vaněk: **Souhlasím**²⁰⁷ s vámi —
- Sládek: Proč nepijete? Vy takhle²⁰⁸ spíš²⁰⁹ vínečko²¹⁰, co?
- Vaněk: Hm —
- Sládek: Tady si na pivo zvyknete! Tady pijeme pivo všichni — to už je taková tradice —
- Vaněk: Já vím —
- (Pauza)
- Sládek: Ale Gott to má teď celkem²¹¹ dobrý²¹², ne?
- Vaněk: Snad²¹³ ano —
- (Pauza)
- Sládek: Jste **ženatej**²¹⁴?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: A děti máte?
- Vaněk: Ne —
- (Pauza)

²⁰² *důležitý* = important

²⁰³ Gr: ... *abysme* means "in order that we.../so that we...", and the whole beginning of the sentence reads "It is important that we..."; like conditionals, the "in order to" construction takes past tense and has different forms – identical to the conditional – for different pronouns: *abych...*, *abys...*, *aby...*, *abychom/abysme...*, *abyste...*, *aby...* When you see one of these forms, translate it (awkwardly) with the "in order to..." or "so that..." construction and then go back and do a smoother English translation.

²⁰⁴ *táhnout za jeden provaz* = to pull (together) on one rope; Sládek is stressing the need for cooperation

²⁰⁵ *základ* = foundation, base; note that is followed by the genitive case (the base of what)

²⁰⁶ Gr: *všeho* is the genitive singular form of *všechno*

²⁰⁷ *souhlasit (souhlasím, souhlasíš...)* s někým = to agree with someone

²⁰⁸ SpCz: *takhle* is a difficult-to-translate word used in spoken Czech, which means "so", "and so", "thus".

²⁰⁹ *spíš* = rather; *Vaňkovi chutná spíš víno než pivo*

²¹⁰ SpCz: *vínečko* is an endearing variant of *víno*

²¹¹ *celkem* = on the whole, by and large, in general

²¹² *mít to dobrý* = to have it good, have a good life

²¹³ *snad* = probably, likely

²¹⁴ *ženatej* = *kdo má ženu*; in literary Czech *ženatý* (*ej ~ ý*)

- Sládek: Stejně si vás **cením**²¹⁵ —
- Vaněk: Prosím vás —
- Sládek: Fakt! Musí to být přece hroznej²¹⁶ nezvyk! (*Pauza*) Pardon —
(Sládek vstane a odejde. Vaněk rychle přelege zbytek svého piva do jeho sklenice. Po chvíli se Sládek vrací, doplná si poklopec a usedá na své místo)
- Jak je vlastně stará?
- Vaněk: Kdo?
- Sládek: Bohdalka²¹⁷ —
- Vaněk: Asi tak třičtyřicet —
- Sládek: **Vážně**²¹⁸? Nevypadá na to ²¹⁹ — (*Pauza*) Ne, ale fakt: všechno bude dobrý²²⁰ — jen když²²¹ si budem²²² vzájemně vycházet vstříc²²³ — jen když budem táhnout, jak se říká, za jeden provaz — no prostě jak říkám: základem všeho je dobrá parta! (*Sládek otevře další láhev a naleje si*) Škoda, že jste tady nebyl tak před pěti lety! To byste viděl, co to je parta! Kdepak dnes! Dnes tady nevěřím nikomu — (*Pauza*) Kdo je to vlastně ten Kohout?
- Vaněk: Jaký Kohout?
- Sládek: Prej²²⁴ vás **navštívil**²²⁵ nějakej²²⁶ Kohout²²⁷ —
- Vaněk: To je jeden kolega²²⁸ —
- Sládek: Taky spisovatel?
- Vaněk: Ano. Proč?

²¹⁵ *cenit si někoho* = to value or respect someone

²¹⁶ SpCz: *ej ~ ý*

²¹⁷ Sládek means Bohdalová

²¹⁸ *vážně?* = really?, seriously?

²¹⁹ *nevypadá na to* = she doesn't look it

²²⁰ SpCz: *dobré* in literary Czech (*é ~ ý*)

²²¹ *jen když* = only if...

²²² SpCz: in spoken Czech some present-tense *my* verb forms drop their final *-e* (*budeme ~ budem, děkujeme ~ děkujem, jedeme ~ jedem...*)

²²³ *vzájemně si vycházet vstříc* = to go out together to meet each other, to meet each other half-way

²²⁴ SpCz: *prý* in literary Czech (*ej ~ ý*), which means "they say, it is said, I've heard that..."

²²⁵ *navštívit někoho* = to visit someone (cf. *návštěva*); *navštívit* is perfective and *navštěvovat* (see below) is imperfective

²²⁶ SpCz: *nějaký* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²²⁷ Cult: Pavel Kohout was, like Havel, a dissident writer and an active signatory of Charter 77; his last name literally means "rooster", and Sládek later refers to him as Holub, which means "pigeon"

²²⁸ *kolega* = colleague; it is grammatically masculine (the feminine form is *kolegyně*)

- Sládek: Jen tak — (*Pauza*) Nemyslete si, Vaňku, já mám taky svý²²⁹ potíže —
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Proč myslíte, že trčím²³⁰ v týhle²³¹ díře²³²? Ale to vás jistě **nezajímá**²³³ —
- Vaněk: Zajímá, pane sládku²³⁴ —
- Sládek: Víte, co jsem měl²³⁵ dělat?
- Vaněk: Co?
- Sládek: Sládka v Pardubicích²³⁶!
- Vaněk: Vážně?
- Sládek: No vidíte, a jsem tady! To jsou paradoxy, co?
- Vaněk: A proč jste tam nešel²³⁷?
- Sládek: Nechme toho²³⁸ — (*Pauza*) Jste ženatej?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: A děti máte?
- Vaněk: Ne —
- (*Pauza*)
- Sládek: Heleďte²³⁹, **nic mi do toho není**²⁴⁰, ale měl byste²⁴¹ tomu Holubovi říct, aby²⁴² vás **nenavštěvoval**²⁴³ —
- Vaněk: Myslíte asi kolegu Kohouta —
- Sládek: A co jsem řekl²⁴⁴?
- Vaněk: Holub —

²²⁹ SpCz: *své* in literary Czech (*é ~ ý*)

²³⁰ *trčet* = to be stuck in

²³¹ SpCz: *téhle* (fem sg loc) in literary Czech (*é ~ ý*)

²³² *díře* (locative singular) < *díra* = hole (in the ground); Sládek is complaining about his fate in the brewery

²³³ *zajímat někoho* = to interest someone

²³⁴ *sládek* = brewmaster

²³⁵ Gr: recall that the verb *mít* can also be used in a modal sense ("should have, ought to have")

²³⁶ Cult: Pardubice is a town just to the east of Prague which has been known for its beer-making since the 14th century (see, for example, the site <pernstejn.cz>)

²³⁷ *nešel* < *šel* < *jít* (*jdu, jdeš...*; *šel, šla, šli*)

²³⁸ *nechme toho* = let's drop it, let's not talk about it

²³⁹ *heleďte* = look...

²⁴⁰ *nic mi do toho není* = it's none of my business

²⁴¹ This is a conditional!

²⁴² This is an "in order to..." construction: "tell him in order that he doesn't..."

²⁴³ *navštěvovat* is imperfective for perfective *navštívit* (see above)

²⁴⁴ SpCz: *řekl* in literary Czech

- Sládek: Heleďte, nic mi do toho není — já toho člověka vůbec neznám — nevím vůbec, co on je zač²⁴⁵ — já vám to jen říkám ve vašem vlastním zájmu²⁴⁶ —
- Vaněk: Nezlobte se²⁴⁷, pane sládku, ale já —
- Sládek: Vy to, člověče, cucáte²⁴⁸ jak nějakej²⁴⁹ koňak²⁵⁰!
- Vaněk: Říkal jsem vám, že na to nejsem zvyklý —
- Sládek: Kdybyste nepovídal²⁵¹!
- Vaněk: Vážně —
- Sládek: Anebo vám snad nejsem dost²⁵² dobrej²⁵³ part'ák²⁵⁴?
- Vaněk: Ach to ne²⁵⁵ —
- Sládek: To víte, já nejsem žádněj Gott! Já jsem jen **obyčejnej**²⁵⁶ pivovarskej²⁵⁷ trouba²⁵⁸ —
- Vaněk: Jste ve svém oboru²⁵⁹ profesionál — jako Gott ve svém. Proč jste nešel do těch Pardubic?
- Sládek: Nechme toho — (*Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza*) Všechno bude dobrý, Vaňku! Nemusíte **se bát**, já vás nedám²⁶⁰! Jste **tichej**, **pracovitej**²⁶¹ člověk, chodíte každěj²⁶² den, nemáte kolem všeho²⁶³ **blbý**²⁶⁴

²⁴⁵ *co on je zač* = what kind of person he is

²⁴⁶ *vlastní zájem* = one's own interest, self-interest

²⁴⁷ *zlobit se na někoho* = to get angry at someone

²⁴⁸ *cucat* = to sip

²⁴⁹ SpCz: *nějaký* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁵⁰ *koňak* = cognac

²⁵¹ *kdybyste nepovídal* = oh, come on! (literally, "if only you hadn't said it")

²⁵² *dost* = enough; *dost dobrý* = good enough

²⁵³ SpCz: *dobrý* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁵⁴ SpCz: *part'ák* is someone who plays a positive role as a member of the *parta*

²⁵⁵ *ach to ne* = of course it's not that

²⁵⁶ *obyčejný* = ordinary, normal

²⁵⁷ SpCz: *pivovarský* and *obyčejný* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁵⁸ *trouba* literally means "pipe, tube, trumpet", but it is used to mean "moron, nitwit"; in the figurative sense, it can be grammatically masculine if the person referred to is a man

²⁵⁹ *obor* = specialization, field

²⁶⁰ *já vás nedám* = I won't give you up

²⁶¹ SpCz: *tichý* (= quiet) and *pracovitý* (= hard-working) in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁶² SpCz: *každý* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁶³ *kolem všeho* = concerning everything

²⁶⁴ SpCz: *blbé* (= stupid, idiotic) in literary Czech since *řeči* (= words, chatter) is plural

řeči jako ostatní²⁶⁵ dělníci²⁶⁶, vejplata²⁶⁷ vám stačí²⁶⁸ — a při tom nedostatku²⁶⁹ lidí, že jo?

Vaněk: Jsem vám velmi **vděčen** —

Sládek: A jste navíc²⁷⁰ **slušnej**²⁷¹ člověk, to já poznám²⁷², na to já mám totiž čuch²⁷³. Když je někdo křivák²⁷⁴, poznám to už na dálku²⁷⁵. Toho Mlynárika ze spilky — víte, kterej²⁷⁶ to je?

Vaněk: Ano —

Sládek: Toho jsem odhad²⁷⁷, hned jak²⁷⁸ se tady objevil²⁷⁹. Na toho bacha —

(*Pauza*)

Vaněk: Proč jste nešel do těch Pardubic?

Sládek: Nechme toho — (*Pauza*) Na mě se zkrátka²⁸⁰, Vaňku, můžete **spolehnout!** Já vás ve štychu nenechám²⁸¹ —

Vaněk: Děkuji —

Sládek: Potřebuju jen jistotu²⁸², že i já se můžu spolehnout na vás — že mi nebudete podrážet nohy²⁸³ — že se o vás můžu zkrátka opřít²⁸⁴ —

Vaněk: Udělám vše²⁸⁵, co bude v mých silách²⁸⁶, abyste²⁸⁷ byl s mou prací **spokojen** —

²⁶⁵ *ostatní* = the other, remaining people

²⁶⁶ *dělník* = worker (it comes from *dělat*)

²⁶⁷ SpCz: *výplata* (= salary) in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁶⁸ *stačit někomu* = to be enough for someone

²⁶⁹ *při tom nedostatku* (+ genitive case) = with this shortage of...

²⁷⁰ *navíc* = what's more, in addition

²⁷¹ SpCz: *slušný* (= decent, honorable) in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁷² *poznat* = to recognize, know

²⁷³ *já mám totiž čuch* = I just have a feel for these things

²⁷⁴ *křivák* = crook

²⁷⁵ *na dálku* = from a distance

²⁷⁶ SpCz: *který* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁷⁷ SpCz: *odhadl* (< *odhadnout* = to guess, figure out) in literary Czech

²⁷⁸ *hned jak...* = immediately after...

²⁷⁹ *objevit se* = to appear, to turn up

²⁸⁰ *zkrátka* = in short, in sum

²⁸¹ *nechat někoho ve štychu* = to leave someone in the lurch

²⁸² *jistota* = certainty, assurance

²⁸³ *podrážet někomu nohy* = to trip someone up, to play a dirty trick on someone

²⁸⁴ *opřít se o někoho* = to lean on someone

²⁸⁵ SpCz: *vše* is a more formal way of saying *všechno*

²⁸⁶ *v mých silách* = in my power

²⁸⁷ This is an "in order to..." construction!

Sládek: Já vám to přece taky nemusel říkat! Já vám to vlastně ani správně říkat neměl! Každěj jinej²⁸⁸ na mým²⁸⁹ místě —

Vaněk: Promiňte, ale co jste mi neměl říkat?

Sládek: No o tom Holubovi —

Vaněk: Kohoutovi —

Sládek: Koukněte, já nevím, co je to za chlapa, a ani mě to nezajímá — nejde mi o něj²⁹⁰ — ten mi může bejt ukradenej²⁹¹ — ale jde o vás, že jo? **Koneckonců** to tady nemáte tak špatný — přikulujete si prázdný²⁹² sudy — každěj²⁹³ vám dá pokoj²⁹⁴ — ten Kohout vás přece, hergot²⁹⁵, nezaměstná²⁹⁶, když vás tu neudržím²⁹⁷, že ne? Anebo jo?

Vaněk: Asi těžko —

Sládek: No tak vidíte! Tak mějte²⁹⁸, člověče²⁹⁹, **rozum!**

(Pauza)

²⁸⁸ SpCz: *každý jiný* (= everyone else) in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁸⁹ SpCz: *mém* (neut sg loc) in literary Czech (*é ~ ý*)

²⁹⁰ *nejde mi o něj* = for me it's not about him; *jde o něco/někoho* = to be about (to concern) something or someone

²⁹¹ SpCz: *ten může bejt ukradenej* = he can get lost (literally, "be stolen") for all I care; *být* and *ukradený* in literary Czech (*ej ~ ý*)

²⁹² SpCz: *prázdné* in literary Czech (*é ~ ý*)

²⁹³ SpCz: *každý* in literary Czech (*ej ~ ý*); *každý* is often used to mean "everyone"

²⁹⁴ *dát někomu pokoj* = to leave someone alone (literally, "to give someone peace")

²⁹⁵ SpCz: *hergot* is an exclamation and derives from the German for "lord god"

²⁹⁶ *zaměstnat někoho* = to employ someone

²⁹⁷ *udržet někoho* = to keep someone (in this context, in the job)

²⁹⁸ Gr: *mějte* (imperative) < *mít*

²⁹⁹ Gr: *člověče* (vocative) < *člověk*

Audience: 4. díl hry

- Vaněk: Pane sládku —
- Sládek: Co je?
- Vaněk: Nezlobte se, ale já —
- Sládek: Co vy?
- Vaněk: Já se přece³⁰⁰ můžu —
- Sládek: Co se můžete?
- Vaněk: Nezlobte se, ale já **se** přece můžu **stýkat**³⁰¹, s kým³⁰² chci —
- Sládek: A říkám snad něco jiného³⁰³? Stýkejte³⁰⁴ se, s kým chcete! To je vaše nezadatelný³⁰⁵ právo³⁰⁶! Do toho vám přece žádný³⁰⁷ nemůže kecat³⁰⁸! To si nemůžete nechat vzít³⁰⁹! Jste přece **chlap**³¹⁰ a ne nějaká onuce³¹¹! To je zásadní věc³¹²!
- Vaněk: No vidíte —
- Sládek: A on to **jistě**³¹³ taky **pochopí**³¹⁴, ten Kohout, že se budete stýkat, s kým chcete? Nebo ne?

(Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza)

- Vaněk: Pane sládku —
- Sládek: Co je?
- Vaněk: Já už musím jít —
- Sládek: Kam byste³¹⁵ chodil?

³⁰⁰ *přece* is a notoriously hard-to-translate word which means variously "after all", "in any case", "really"

³⁰¹ *stýkat se s někým* = to get together with someone, to see someone; Sládek has advised Vaněk not to meet with Kohout because he is politically suspect, but Vaněk insists on his personal freedom to meet with who he chooses

³⁰² Gr: *kým* is the instrumental case (after *s*) of *kdo*

³⁰³ SpCz: *jiného* in literary Czech (*é ~ ý*)

³⁰⁴ Gr: *stýkejte* is an imperative form

³⁰⁵ SpCz: *nezadatelné* (neuter singular) in literary Czech (*é ~ ý*)

³⁰⁶ *nezadatelné právo* = inalienable right

³⁰⁷ SpCz: *žádný* in literary Czech (*ej ~ ý*)

³⁰⁸ *kecat někomu do toho* = to trick someone into something

³⁰⁹ *nechat si něco vzít* = to let something be taken

³¹⁰ *chlap* = (real) man

³¹¹ *onuce* = an old rag, a dirty sock

³¹² *zásadní věc* = a matter of principle (literally, "a principled thing")

³¹³ *jistě* = certainly

³¹⁴ *pochopit* = to comprehend, understand; *pochopit* is perfective and *chápat* (*chápu, chápeš...*) is imperfective

- Vaněk: Budou mě ve **sklepě**³¹⁶ shánět³¹⁷ —
- Sládek: Však oni se neposerou³¹⁸! Je tam přece Šerkézy! Sed'te tady a pijte ³¹⁹!
(*Pauza*) Vás nezajímá, proč jsem nešel do těch Pardubic?
- Vaněk: Zajímá mě to —
- Sládek: **Skutečně**³²⁰?
- Vaněk: Skutečně. Proč jste tam nešel?
- Sládek: Víte, co mi udělali? Obvinili³²¹ mě, že jsem se prej ³²² šábnul s jedním hostinským³²³ o pět set hektorů dvanáctky, co jsme tady měli **navíc**³²⁴! To je, co? **Přirozeně**³²⁵ to bylo celý docela jinak, jenomže³²⁶ ta sketa³²⁷ — ten Mlynárik ze spilky — víte, kterej³²⁸ to je?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: To **jen tak, abyste věděl**³²⁹, co tu je za lidi ³³⁰! Kdepak, já tu nevěřím nikomu! Víte, lidi jsou velký³³¹ svině! Velký! V tom mi můžete věřit! Dělejte si svou práci a s nikým se radši moc nevybavujte — to fakt nemá cenu — zvlášt' ve vašem případě —
- Vaněk: Chápu —
(*Pauza*)
- Sládek: Už jste byl na svačině?
- Vaněk: Ještě ne —
- Sládek: Můžete jít pozdějc. Na bráně řekněte, že jste byl u mě —
- Vaněk: Děkuji —

³¹⁵ Gr: remember that *byste* indicates a conditional

³¹⁶ *sklep* = basement, cellar

³¹⁷ *shánět někoho* = to search for someone

³¹⁸ *však oni se neposerou* = they won't be pissed off (literally, *srát se* = to shit oneself)

³¹⁹ Gr: *sed'te* and *pijte* are imperatives from *sedět* and *pít*

³²⁰ *skutečně* = really, in reality

³²¹ Gr: *obvinít* = to accuse someone (of a crime); *obvinili* is passive ("they" accused him, he was accused)

³²² SpCz: *prý* in literary Czech (*ej ~ ý*)

³²³ *jeden hostinský* = a certain pub-owner

³²⁴ *navíc* = extra, more

³²⁵ *přirozeně* = naturally, really

³²⁶ *jenomže* = but...

³²⁷ *sketa* = bastard

³²⁸ SpCz: *který* in literary Czech (*ej ~ ý*)

³²⁹ *jen tak, abyste věděl* = just so that you know

³³⁰ *co tu je za lidi* = what kind of people are here; *tu* = *tady*

³³¹ SpCz: *velké* (feminine plural) in literary Czech (*é ~ ý*)

- Sládek: A neděkujte pořád! (*Pauza*) Pardon —
 (*Sládek vstane a odejde. Vaněk rychle přeleje zbytek svého piva do jeho sklenice. Po chvíli³³² se Sládek vrací, dopíná si poklopec a usedá na své místo*)
 Kdy ji teda³³³ přitáhnete?
- Vaněk: Co?
- Sládek: No tu Bohdalovou —
- Vaněk: Příležitostně³³⁴ se jí zeptám —
- Sládek: Co³³⁵ ji pozvat třeba³³⁶ na sobotu?
- Vaněk: Na tuto sobotu?
- Sládek: A proč ne?
- Vaněk: Nevím, jestli bude mít čas —
- Sládek: Pro vás si přece čas udělá³³⁷ —
- Vaněk: Herci mají spoustu³³⁸ různých závazků³³⁹ — je to všechno naplánováno dlouho napřed³⁴⁰ — nemohou³⁴¹ to jen tak měnit³⁴² —
- Sládek: Jestli si ovšem³⁴³ myslíte, že pro ni tady nejsme dost dobrý³⁴⁴, tak ji samozřejmě zvát nemusíte —
- Vaněk: To si nemyslím —
- Sládek: Já vás k tomu nutit³⁴⁵ nebudu — myslel jsem si jen, že by³⁴⁶ mohla být sranda —
- Vaněk: Hm —
- (*Pauza*)

³³² *chvíle* (fem) = a moment

³³³ *teda* = then; *kdy ji teda přitáhnete?* = when, then, will you bring her?

³³⁴ *příležitostně* is a very formal expression meaning "when the occasion (*příležitost*) presents itself" (that is, "when I have a chance to")

³³⁵ *co* here means "what about..., what if..."

³³⁶ *třeba* = for instance, maybe

³³⁷ *udělat čas pro někoho* = to make time for someone

³³⁸ *spousta* is a noun meaning "a multitude of, a number of, many"; it is followed by genitive plural (just like *mnoho, hodně*)

³³⁹ *závazek* = obligation, engagement

³⁴⁰ *naplánováno dlouho napřed* = planned out well in advance

³⁴¹ Gr: *nemohou* is a highly literary version of *nemůžou* (cf. *mohu ~ můžu*)

³⁴² *měnit něco* = to change; *měnit* is imperfective and *změnit* is perfective

³⁴³ *ovšem* = samozřejmě

³⁴⁴ SpCz: *dobří* (masculine animate nominative plural) in literary Czech

³⁴⁵ *nutit někoho k něčemu* = to force someone to something; *nutit* is imperfective and *přinutit* is perfective

³⁴⁶ Gr: *by* indicates conditional ("could")

Sládek: A nebuďte smutnej!

Vaněk: Já nejsem smutný!

(Pauza)

Sládek: Poslyšte, Ferdinande — jste Ferdinand, že jo?

Vaněk: Ano —

Sládek: Poslyšte, Ferdinande, chtěl jsem s váma mluvit —

Vaněk: Já vím, pane sládku —

(Pauza)

Sládek: Proč nepijete?

Vaněk: Říkal jsem vám přece, že nejsem **pivař**³⁴⁷ —

Sládek: Tady je každej³⁴⁸ pivař —

Vaněk: Já vím —

(Pauza)

Sládek: Poslyšte, Ferdinande — můžu vám tak říkat, jo?

Vaněk: Jistě —

Sládek: Co byste³⁴⁹ říkal tomu dělat tady skladníka³⁵⁰? To by³⁵¹ nebylo špatný³⁵², co? Jste **koneckonců**³⁵³ inteligentní, **pocitivej**³⁵⁴ jste taky, tak co? Nebudete přece pořád jen koulet s cikánama³⁵⁵ sudy! Byl byste v teple — přes poledne³⁵⁶ byste to **zavřel**³⁵⁷ — jako že **děláte pořádek**³⁵⁸ — a moh³⁵⁹ byste si tam v klidu vymějšlet³⁶⁰ nějaký³⁶¹ vtipy³⁶² do těch svejch³⁶³ her —

³⁴⁷ *pivař* = a beer-drinker

³⁴⁸ SpCz: *každý* in literary Czech (*ej ~ ý*)

³⁴⁹ Gr: *byste* indicates conditional

³⁵⁰ *dělat skladníka* = to work as a warehouse-keeper

³⁵¹ Gr: *by* indicates conditional; in the dialogue about Vaněk's possible new position, the verbs alternate between conditional (the new job is hypothetical) and future (Sládek wants him to have it so it will happen)

³⁵² SpCz: *špatné* (neuter singular default) in literary Czech (*é ~ ý*)

³⁵³ *koneckonců* = when all is said and done, in the final analysis

³⁵⁴ SpCz: *pocitivý* (= honest) in literary Czech (*ej ~ ý*)

³⁵⁵ SpCz: *cikány* (instrumental plural) in literary Czech; *cikán* = gypsy (pejorative word for *Rom*)

³⁵⁶ *přes poledne* = over the noon hour (at lunch)

³⁵⁷ *zavřít* (*zavřu, zavřeš...*) = to close something; *zavřít* is perfective and *zavírat* is imperfective

³⁵⁸ *jako že děláte pořádek* = as if you are organizing things; *dělat pořádek* = to put things in order

³⁵⁹ SpCz: *mohl* in literary Czech

³⁶⁰ SpCz: *vymějšlet* (= to think up) in literary Czech (*ej ~ ý*)

³⁶¹ SpCz: *nějaké* (accusative plural) in literary Czech (*é ~ ý*)

³⁶² *vtip* = joke

³⁶³ SpCz: *svých* in literary Czech (*ej ~ ý*)

a kdybyste chtěl, moh³⁶⁴ byste si tam třeba i zdřímnout³⁶⁵ — co tomu říkáte³⁶⁶?

Vaněk: Myslíte, že by to bylo **možné**³⁶⁷?

Sládek: Co by to nebylo možný³⁶⁸?

Vaněk: Já nejsem samozřejmě v situaci, že bych **si** mohl **vybírat**³⁶⁹, ale pokud³⁷⁰ by tu **taková**³⁷¹ **možnost**³⁷² opravdu byla, považoval³⁷³ bych to samozřejmě za výborné — smysl pro pořádek³⁷⁴, myslím, mám — na **stroji**³⁷⁵ psát umím — trochu znám i cizí jazyky — to víte, v tom sklepe je přece jen dost zima — zvláště když na to člověk není zvyklý —

Sládek: No právě. Rozumíte evidenci³⁷⁶?

Vaněk: Určitě bych to pochopil —

Sládek: Byl byste v teple — přes poledne byste to zavřel — nebudete přece pořádkem jen koulet s cikánama sudy!

Vaněk: Pokud by tu taková možnost byla —

(Pauza)

Sládek: Ne, ne, Vaňku, když je někdo křivák, poznám to už na dálku! Vy jste poctivej chlap, já jsem taky poctivej, tak nevím, proč bychom to nemohli táhnout **spolu**³⁷⁷! Co říkáte?

Vaněk: Ano — jistě —

Sládek: **Jste** teda³⁷⁸ **pro**³⁷⁹?

Vaněk: Samozřejmě —

³⁶⁴ SpCz: *mohl* in literary Czech

³⁶⁵ *zdřímnout* = to take a nap

³⁶⁶ *co tomu říkáte?* = what do you say to that?

³⁶⁷ *možný* = possible

³⁶⁸ SpCz: Sládek echoes Vaněk's literary *možné* with spoken *možný* (é ~ ý)

³⁶⁹ *vybírat si* = to choose something for oneself; *vybírat si* is imperfective and *vybrat si* (*vyberu si, vybereš si...*) is perfective

³⁷⁰ *pokud* = as far as..., to the extent that...

³⁷¹ *takový* = such a..., that kind of...

³⁷² *možnost* = possibility, opportunity

³⁷³ *považovat někoho nebo něco za* (+ accusative) = to consider someone or something to be something

³⁷⁴ *mysl pro pořádek* = sense of order (cf. *mysl pro humor*)

³⁷⁵ (*psací*) *stroj* = typewriter

³⁷⁶ *evidence* = records, keeping records

³⁷⁷ *spolu* = together

³⁷⁸ *teda* = then

³⁷⁹ *být pro* = to be in favor

Sládek: Jestli nechcete, tak to řekněte! Třeba se vám se mnou do party nechce —
třeba máte proti mně výhrady³⁸⁰ — třeba máte jiný³⁸¹ plány —

Vaněk: Nemám proti vám výhrady — **naopak**³⁸² — udělal jste pro mě hodně —
jsem vám velice zavázán — zvlášť kdyby³⁸³ to vyšlo³⁸⁴ s tím skladem —
chci přirozeně udělat vše, abyste³⁸⁵ mohl být i vy s mou prací spokojen³⁸⁶
—

(Sládek otevře další láhev a naleje Vaňkovi i sobě)

Sládek: Tak to můžem³⁸⁷ zapít³⁸⁸?

Vaněk: Ano —

(Oba pijí)

Sládek: Na ex³⁸⁹!

(Vaněk s obtížemi³⁹⁰ dopije sklenku, Sládek mu okamžitě opět³⁹¹ naleje. Pauza)

A nebuďte smutnej!

Vaněk: Já nejsem smutný —

(Pauza)

³⁸⁰ mít proti někomu výhrady = to have reservations about someone

³⁸¹ SpCz: jiné (accusative plural) in literary Czech (é ~ ý)

³⁸² naopak = on the contrary

³⁸³ kdyby = if it would... (the by introduces a conditional)

³⁸⁴ kdyby to vyšlo s tím skladem = if it worked out with that warehouse (job)

³⁸⁵ Gr: remember that abyste introduces an "in order to" phrase

³⁸⁶ spokojený s něčím nebo s někým = to be satisfied or content with something or someone

³⁸⁷ SpCz: můžeme in literary Czech (cf. budem ~ budeme)

³⁸⁸ zapít = to drink to something

³⁸⁹ na ex! = a toast (bottoms up!)

³⁹⁰ obtíže = difficulties, trouble

³⁹¹ opět = once again

Audience: 5. díl hry

- Sládek: Ty, Ferdinande —
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Jsme kamarádi, jo?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: **Neříkás to jen tak**³⁹²?
- Vaněk: Ne —
- Sládek: Věříš mi teda?
- Vaněk: Přirozeně³⁹³, že vám věřím —
- Sládek: Počkej, ale **upřímně**³⁹⁴: věříš mi?
- Vaněk: Věřím vám —
- Sládek: Tak hele³⁹⁵ — něco ti povím³⁹⁶ — ale to je čistě mezi náma, **jasný**³⁹⁷?
- Vaněk: Jasný —
- Sládek: Můžu se spolehnout³⁹⁸?
- Vaněk: Můžete —
- Sládek: Tak hele — (*Ztiší hlas*) Chodějí³⁹⁹ se sem na tebe ptát⁴⁰⁰ —
- Vaněk: Kdo?
- Sládek: No přece oni —
- Vaněk: Vážně?
- Sládek: Fakt —
- Vaněk: **A máte dojem**⁴⁰¹ — pokud jde o⁴⁰² mé zaměstnání⁴⁰³ tady v pivovare — že je nějak ohroženo⁴⁰⁴? (*Pauza*) Nenaléhají⁴⁰⁵, abych⁴⁰⁶ byl propuštěn⁴⁰⁷? (*Pauza*) Anebo nevyčítají⁴⁰⁸ vám, že jste mě sem vzal?

³⁹² *říkat/řít něco jen tak* = to say something just for fun (just for the hell of it)

³⁹³ *přirozeně, že...* = naturally, of course...

³⁹⁴ *upřímně* = sincerely, honestly

³⁹⁵ SpCz: *tak hele* = so look...

³⁹⁶ *něco ti povím* = let me tell you something (literally, "I will tell you something")

³⁹⁷ *jasný* = clear; SpCz: the literary form would be *jasné* (ie, *to je jasné*)

³⁹⁸ *spolehnout se (na někoho)* = to count or rely (on someone)

³⁹⁹ SpCz: (*oni*) *chodí* would be literary Czech

⁴⁰⁰ Cult: those who come to Sládek (*chodějí*) are the secret police, and Vaněk soon after asks what they might want

⁴⁰¹ *mít dojem, že...* = to have the impression that...

(Pauza)

- Sládek: Tak hele — něco ti povím — ale to je čistě mezi náma, jasný?
Vaněk: Jasný —
Sládek: Můžu se spolehnout?
Vaněk: Můžete —
Sládek: Tak hele — sedět na tomhle místě někdo jinej než já, tak u nás neděláš, za to ti teda ručím! Stačí ti to⁴⁰⁹?
Vaněk: Ano, jistě — jsem vám velmi vděčen —
Sládek: Neříkám to, abys⁴¹⁰ mi děkoval —
Vaněk: Já vím, že ne —
Sládek: Já jen, abys⁴¹¹ věděl, jak stojí situace⁴¹² —
Vaněk: Děkuji vám —

(Pauza)

Sládek: Pardon —

(Sládek těžce⁴¹³ vstane a trochu mátožně⁴¹⁴ odejde. Vaněk rychle přelege zbytek svého piva do jeho sklenice. Po chvíli se Sládek vrací, dopíná si poklopec a usedá na své místo)

Měl jsi s ní něco?

- Vaněk: S kým?
Sládek: No přece s Bohdalkou⁴¹⁵ —
Vaněk: Já? Ne —
Sládek: Fakt ne?
Vaněk: Ne —
Sládek: To jsi teda u mě srab⁴¹⁶!

⁴⁰² jde o = jít o něco

⁴⁰³ zaměstnání = job, employment

⁴⁰⁴ ohroženo = threatened

⁴⁰⁵ naléhat, aby... = to press or urge that... (something happen)

⁴⁰⁶ "in order that I (já)..."

⁴⁰⁷ propuštěn = fired, let go

⁴⁰⁸ vyčítat někomu = to reproach, remonstrate someone

⁴⁰⁹ stačí ti to? = is that enough for you?

⁴¹⁰ "in order that you (ty)..."

⁴¹¹ "so that you (ty)..."

⁴¹² jak stojí situace = how the situation stands

⁴¹³ těžce = with difficulty

⁴¹⁴ mátožně = wearily, tiredly

⁴¹⁵ Sládek means Bohdalová

(*Pauza*)

- Vaněk: Pane sládku —
- Sládek: Co je?
- Vaněk: Já už musím jít —
- Sládek: Kam bys chodil?
- Vaněk: Budou mě ve sklepě shánět —
- Sládek: Však oni se neposerou! Je tam přece Šerkézy! Sed' tady a pij! (*Pauza*)
Poslyš, Ferdinande — jsi Ferdinand, že jo?
- Vaněk: Ano —
- Sládek: Poslyš, Ferdinande — můžu ti tak říkat⁴¹⁷, jo?
- Vaněk: Klidně —
- Sládek: No počkej, radši se ptám, aby⁴¹⁸ ses třeba **neurazil**⁴¹⁹, že jo!
- Vaněk: Proč bych se měl urazit?
- Sládek: U tebe člověk nikdy neví na čem je⁴²⁰, — **mlčíš**⁴²¹ — bůhví⁴²², co si myslíš
— říkáš jen "ano, pane sládku", "děkuji, pane sládku" —
- Vaněk: Jsem tak vychovaný⁴²³ —
- Sládek: Zatímco já jsem jen nevychovanej⁴²⁴ pivovarskej buran⁴²⁵! Myslels to tak,
že jo? Neříkej, žes to tak nemyslel —
- Vaněk: Nemyslel —
- Sládek: No ne, na rovinu⁴²⁶ — abych⁴²⁷ věděl, na čem jsem —
- Vaněk: Nic špatného si o vás nemyslím, skutečně ne — naopak⁴²⁸ —
- Sládek: Jsme teda kamarádi, jo?
- Vaněk: Ano —

⁴¹⁶ *to jsi teda u mě srab* = you're such a loser

⁴¹⁷ *můžu ti tak říkat* = I can call you that

⁴¹⁸ "in order that you (ty)..."; *aby ses* = *abys* + *se*

⁴¹⁹ *urazit se* = to be offended or insulted

⁴²⁰ *u tebe člověk nikdy neví, na čem je* = with you one never knows where one stands

⁴²¹ *mlčet* = to be silent

⁴²² *bůhví* = god only knows

⁴²³ *vychovaný* = brought up

⁴²⁴ SpCz: *ej* ~ *ý*, also in *pivovarskej*

⁴²⁵ *buran* = bumpkin, redneck

⁴²⁶ (*říct někomu něco*) *na rovinu* = (to tell someone something) straight out or frankly

⁴²⁷ "so that I (*já*)..."

⁴²⁸ *naopak* = on the contrary, just the opposite

Sládek: Věříš mi teda?

Vaněk: Věřím vám —

Audience: 6. díl hry

- Sládek: Tak hele: já jednoho⁴²⁹ z těch, co⁴³⁰ sem za mnou **kvůli**⁴³¹ tobě choděj, znám⁴³² — ještě ze školy, víš — je to můj dobrej⁴³³ známej — nějakej Tonda Mášků — celkem solidní kluk, mně **aspoň**⁴³⁴ jde na ruku —
- Vaněk: Tak to máte dobré⁴³⁵ —
- Sládek: Ne zas, že⁴³⁶ by on měl nějakej⁴³⁷ velkej **vliv**⁴³⁸ — to zas nemá — ale už dvakrát mi v něčem píchnul⁴³⁹ — a já nevím, kdy ho zas budu potřebovat⁴⁴⁰ — a mimoto⁴⁴¹ je to, jak říkám, fakt solidní kluk — takže já prostě — no zkrátka⁴⁴² — já ho prostě nemoh⁴⁴³ vyšplouchnout, chápeš?
- Vaněk: Chápu —
- (Pauza)
- Sládek: No — co⁴⁴⁴ **koukáš**⁴⁴⁵?
- Vaněk: Já nekoukám —
- Sládek: No jen řekni⁴⁴⁶, co si myslíš! Klidně to řekni⁴⁴⁷!
- Vaněk: Já si nic nemyslím —
- Sládek: Nepovídej, já vím dobře, co si myslíš! Jenomže ty **zřejmě**⁴⁴⁸ nevíš, že kdybych⁴⁴⁹ jim to **neslíbil**⁴⁵⁰ já, **našli**⁴⁵¹ by si jinýho⁴⁵², a to by⁴⁵³ bylo

⁴²⁹ Gr: *jednoho (člověka)* is masculine animate accusative singular; it is the direct object of the verb *znám*, which comes later

⁴³⁰ SpCz: *kdo* in literary Czech

⁴³¹ *kvůli* (+ dative) = because of

⁴³² Sládek is referring to the secret police

⁴³³ SpCz: *ej ~ ý*, also in the next words (*známej, nějakej*)

⁴³⁴ *aspoň* = at least

⁴³⁵ *tak to máte dobré* = so you've got it good then

⁴³⁶ *ne zas, že...* = not that he...

⁴³⁷ SpCz: *ej ~ ý*, also in *velkej*

⁴³⁸ *mít vliv (na někoho)* = to have influence (on someone)

⁴³⁹ *píchnout někomu v něčem* = to give someone a hand in something

⁴⁴⁰ Since Sládek knows one of the secret police, he has a connection he can use sometimes

⁴⁴¹ *mimoto* = anyway, anyhow

⁴⁴² *zkrátka* = in short, in brief

⁴⁴³ SpCz: *nemohl* in literary Czech

⁴⁴⁴ SpCz: *co* here means *proč*

⁴⁴⁵ *koukat* = *dívat se*

⁴⁴⁶ Gr: *řekni* is the imperative form (*ty*) of *říct*

⁴⁴⁷ Sládek assumes that Vaněk thinks bad of him since Sládek is willing to help out the secret police

⁴⁴⁸ *zřejmě* = evidently

horší⁴⁵⁴, protože by to zaručeně⁴⁵⁵ nebyl nikdo tak férovej⁴⁵⁶ jako já! Já jsem totiž rovnej⁴⁵⁷, **na rozdíl od**⁴⁵⁸ jinejch⁴⁵⁹, já už mám prostě takovou mentalitu — i dnes! A to je tvá jediná⁴⁶⁰ klika⁴⁶¹, jestli to chceš vědět! Lidi jsou totiž velký svině! Velký! Anebo si snad myslíš, že by se tu našel druhej⁴⁶² takovej vůl, kterej by ti to celý⁴⁶³ **takhle**⁴⁶⁴ vyklopil⁴⁶⁵? Ty máš představu⁴⁶⁶ jak malej⁴⁶⁷ Jarda⁴⁶⁸! Kde si myslíš, že **žiješ**⁴⁶⁹!

Vaněk: Já vaši **upřímnost**⁴⁷⁰ samozřejmě oceňuji⁴⁷¹ —

Sládek: Víš ty vůbec, co já tím riskuju, že jsem k tobě tak férovej⁴⁷²? Co si na tobě vezmu, když to na mě práskneš⁴⁷³? Vždyť já se ti tady úplně dávám všanc⁴⁷⁴!

Vaněk: Já to nikomu neřeknu —

Sládek: Tak to někam napíšeš! Vraziš⁴⁷⁵ to do nějaký⁴⁷⁶ hry — oni ti ji seberou⁴⁷⁷ — a já budu zničenej⁴⁷⁸!

⁴⁴⁹ Gr: *kdybych* = If I would...

⁴⁵⁰ *slíbit někomu něco* = to promise something to someone; *slíbit* is perfective and *slibovat* (short -i!) is imperfective

⁴⁵¹ *našli* < *najít* (*najdu, najdeš...*; *našel*) = to find; *najít* is perfective

⁴⁵² SpCz: *jiného* in literary Czech (*é ~ ý*)

⁴⁵³ Gr: *by* is a conditional ("would be") marker; it is used several other times in this speech by Sládek

⁴⁵⁴ *horší* = worse

⁴⁵⁵ *zaručeně* = it's guaranteed, assuredly

⁴⁵⁶ SpCz: *ej ~ ý*

⁴⁵⁷ SpCz: *ej ~ ý*

⁴⁵⁸ *na rozdíl od* (+ genitive) = in contrast to..., unlike...

⁴⁵⁹ SpCz: *ej ~ ý*; he means *od jinejch lidí*

⁴⁶⁰ *jediný* = only, sole

⁴⁶¹ *klika* = stroke of luck

⁴⁶² SpCz: *ej ~ ý*, also in the words *takovej* and *kterej*

⁴⁶³ *to celý* = this whole thing, this whole story

⁴⁶⁴ *takhle* = just like this

⁴⁶⁵ *vyklopit něco* = to spill the beans about something, to let something out

⁴⁶⁶ *mít představu jako...* = to have an imagination like, to think like...

⁴⁶⁷ SpCz: *ej ~ ý*

⁴⁶⁸ *jako malej Jarda* = like a little kid, like a little fool

⁴⁶⁹ *žít* (*žiju, žiješ...*) = to live; Sládek reminds Vaněk that living in Czechoslovakia requires compromising and adapting to the times

⁴⁷⁰ *upřímnost* = honesty, sincerity (cf. *upřímný*)

⁴⁷¹ Note Vaněk's high-style speech in word-choice and form

⁴⁷² SpCz: *férovej* = fair (*ej ~ ý*); Sládek tries to gain Vaněk's sympathy by suggesting that he is taking a personal risk by being so kind to a dissident writer

⁴⁷³ *co si na tobě vezmu, když to na mě práskneš?* = what happens to me if you rat on me?

⁴⁷⁴ *dávat se všanc* = to stake one's reputation or livelihood on

⁴⁷⁵ *vražit něco někam* = to put or thrust something somewhere

⁴⁷⁶ SpCz: *nějaké* (fem, genitive, singular) in literary Czech (*é ~ ý*)

Vaněk: Můžete se spolehnout, nechám si to pro sebe —

Sládek: Fakt?

Vaněk: Fakt —

(Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza)

Pane sládku —

Sládek: Hm —

Vaněk: Kdyby⁴⁷⁹ se to **podářilo**⁴⁸⁰ — myslím⁴⁸¹ s tím skladem — co by pak bylo se starým Šustrem⁴⁸²?

Sládek: Co by s ním bylo? (Pauza) Ale stejně: jsou to paradoxy, co?

Vaněk: Hm —

Sládek: To ti teda řeknu —

(Pauza)

Vaněk: Pane sládku —

Sládek: Hm —

Vaněk: Ještě k tomu skladu — vy myslíte, že to povolí⁴⁸³? Vědí přece, že bych⁴⁸⁴ tam byl v teple —

Sládek: Prd vědí⁴⁸⁵ — (Pauza) Jsi ženatej⁴⁸⁶?

Vaněk: Ano —

Sládek: A děti máš?

Vaněk: Ne —

Sládek: Já tři. Jen abys věděl⁴⁸⁷ —

(Pauza)

⁴⁷⁷ *sebrat někomu něco (seberu, sebereš...)* = to take (here, confiscate) something from someone

⁴⁷⁸ SpCz: *ej ~ ý; zničenej* = ruined, destroyed

⁴⁷⁹ Gr: *kdyby* = if it would...; the conditional marker *by* is repeated in the concluding part to Vaněk's question

⁴⁸⁰ *podářit se* = to be successful, to turn out; *podářit se* is perfective

⁴⁸¹ *myslím...* = I mean...

⁴⁸² Presumably, starý Šustr works in the warehouse, and Vaněk wonders what would happen to Šustr if he started working there too

⁴⁸³ *povolit něco* = to permit or allow something; Vaněk is asking whether the secret police will allow his job transfer

⁴⁸⁴ Gr: *bych* = I would...

⁴⁸⁵ *prd vědí* = they know shit

⁴⁸⁶ SpCz: *ej ~ ý*

⁴⁸⁷ *jen abys věděl* = just so that you know

- Vaněk: Mohl byste⁴⁸⁸ případně⁴⁸⁹ argumentovat tím, že⁴⁹⁰ tam budu víc izolován⁴⁹¹ od lidí —
- Sládek: Ty, Ferdinand —
- Vaněk: Jde jim přece o to⁴⁹², abych⁴⁹³ nebyl ve styku⁴⁹⁴ s lidmi, ne?
- Sládek: Ty, Ferdinand —
- Vaněk: To by⁴⁹⁵ přece mohlo působit⁴⁹⁶, ne?
- Sládek: Ty, Ferdinand —
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Hraješ mariáš⁴⁹⁷?
- Vaněk: Ne —
- Sládek: Já jo — měli jsme takovou prima partu⁴⁹⁸ — každý⁴⁹⁹ čtvrtek, víš — a co myslíš? Taky jsem toho musel kvůli nějakému⁵⁰⁰ Lojzovi Hlavatému nechat⁵⁰¹ —
- Vaněk: Hm —
- Sládek: Jen abys věděl, že to žádnéj⁵⁰² nemáme lehký⁵⁰³ — (Pauza) Ty, Ferdinand
-
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Znáš mou starou⁵⁰⁴?
- Vaněk: Ne —

(Pauza)

⁴⁸⁸ *mohl byste* = you could...

⁴⁸⁹ *případně* = possibly, in that case

⁴⁹⁰ *argumentovat tím, že...* = to argue by saying that...

⁴⁹¹ *izolován od* (+ genitive) = isolated from; Vaněk is trying to give Sládek arguments to convince the police why it's better for Vaněk to have the relatively easy warehouse job

⁴⁹² *jde jim o to, že...* (< *jít někomu o to, že...*) = for them it has to do with the fact that...

⁴⁹³ Gr: *abych* = so that I...

⁴⁹⁴ *být ve styku s někým* = to be in contact with someone

⁴⁹⁵ Gr: *by* marks the conditional ("could")

⁴⁹⁶ *působit* = to have an effect, to work

⁴⁹⁷ Cult: *mariáš* is a card-game

⁴⁹⁸ *prima parta* = a fine group of guys

⁴⁹⁹ SpCz: *ej ~ ý*

⁵⁰⁰ SpCz: *nějakému* (masc, dative, singular) in literary Czech; see also the form of the last name *Hlavatýmu* (*é ~ ý*)

⁵⁰¹ It is unclear why Lojza Hlavatý disrupted Sládek's regular card game

⁵⁰² SpCz: *ej ~ ý*

⁵⁰³ *mít lehký* = to have it easy

⁵⁰⁴ Sládek is referring to his *stará žena*

- Sládek: Ty, Ferdinande —
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Je to všechno na hovno⁵⁰⁵ —
- Vaněk: Já vím —
- Sládek: Prd víš! **Tobě je hej**⁵⁰⁶! Píšeš si ty svoje hry — koulíš sudy — a všichni ti můžou bejt⁵⁰⁷ ukradený⁵⁰⁸! Co ti vlastně schází⁵⁰⁹? Vždyť oni se tě, člověče, boje⁵¹⁰!
- Vaněk: **To snad ne**⁵¹¹ —
- Sládek: No fakt! Ale co já? O mě se žádněj⁵¹² nezajímá! O mně žádný⁵¹³ hlášení nikam **neposílaj**⁵¹⁴! Na mě si můžou houkat⁵¹⁵, jak chtějí! Mě mají v hrsti⁵¹⁶! Mě rozšlápnu⁵¹⁷ jak červa⁵¹⁸. Jak červa! Copak ty⁵¹⁹ — tobě je hej! (*Pauza*) Ty, Ferdinande —
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Ale tu Bohdalku přitáhneš, vid' že jo⁵²⁰? Nevyflákneš se na to⁵²¹? Vid', že se na to nevyflákneš?
- Vaněk: Spolehněte se — ještě dnes jí **zavolám**⁵²² a celé to domluví⁵²³ —
- Sládek: A myslíš, že přijde?
- Vaněk: Udělám v té věci, co bude **v mých silách**⁵²⁴ —

⁵⁰⁵ *je to všechno na hovno* = it's all for shit

⁵⁰⁶ *být někomu hej* = someone's got it good, someone's sitting pretty

⁵⁰⁷ SpCz: *být* in literary Czech (*ej ~ ý*)

⁵⁰⁸ *všichni ti můžou bejt ukradený* = everyone can just go to hell as far as you're concerned

⁵⁰⁹ *scházet někomu něco* = someone lacks something

⁵¹⁰ SpCz: *boje se* is a form of *bát se* (*bojím se, bojíš se...*) = to be afraid of; the literary *oni* form is *bojí se*

⁵¹¹ *to snad ne* = that's hardly the case (literally, "that probably not")

⁵¹² SpCz: *ej ~ ý; žádněj člověk*

⁵¹³ SpCz: the literary form would be *žádné* (it modifies the neuter singular noun *hlášení* = report)

⁵¹⁴ SpCz: the literary form would be *posílají*; *posílat někomu něco* = to send something to someone, and the perfective form is *poslat*, which has an irregular conjugation (*pošlu, pošleš, pošle, pošleme, pošlete, pošlou*)

⁵¹⁵ *houkat si na někoho* = to yell at someone to one's heart's content

⁵¹⁶ *mít někoho v hrsti* = to have someone in the palm of your hand

⁵¹⁷ *rozšlápnu* = to crush

⁵¹⁸ *červ* = worm

⁵¹⁹ *copak ty...* = whereas you...

⁵²⁰ *vid' že jo?* = you will, won't you?

⁵²¹ *vyfláknout se na něco* = to forget about something, to pack something in

⁵²² *zavolat někomu* = to call someone (by phone); *zavolat* is perfective while *volat* is imperfective

⁵²³ *domluvit* = to come to an agreement

⁵²⁴ *v mých silách* = in my power, under my control

Sládek: Jste přece kamarádi, ne?
 Vaněk: To ano —
 Sládek: No počkej — říkal jsi, že jste kamarádi —
 Vaněk: To jsme —
 Sládek: No počkej — tak jste kamarádi, nebo ne?
 Vaněk: Ale ano —
 Sládek: V čem to teda vážně⁵²⁵? (*Pauza*) Hergot, může se přece stýkat, s kým chce!
 Vaněk: To jistě —
 Sládek: Je to přece, hergot, její nezadatelný⁵²⁶ právo!
 Vaněk: To jistě —
 Sládek: To je přece zásadní věc, hergot! (*Pauza*) A vůbec — nikdo přece nemusí vědět, kdo ji sem přitáh⁵²⁷! Bude to prostě družba s pracujícími⁵²⁸! Na tom přece nic není⁵²⁹!
 Vaněk: Taky si myslím —
 Sládek: Přitáhneš ji teda?
 Vaněk: Udělám v té věci, co bude v mých silách — ještě dnes jí zavolám — jsme kamarádi — na tom přece nic není —

(*Pauza*)

⁵²⁵ *v čem to teda vážně?* = what's the problem then?

⁵²⁶ SpCz: *nezadatelné* (neuter singular) in literary Czech (*é ~ ý*)

⁵²⁷ SpCz: *přitáhl* in literary Czech (*moh ~ mohl*)

⁵²⁸ *družba s pracujícími* = friendship with the workers; Sládek is suggesting an ideological justification for Bohdalová's visit

⁵²⁹ *na tom přece nic není* = there's nothing wrong with that

Audience: 7. díl hry

- Sládek: Ty, Ferdinande —
- Vaněk: Ano —
- Sládek: **Kdybys věděl**⁵³⁰, jak mě to všechno sere⁵³¹!
- Vaněk: Chápu to —
- Sládek: Prdlajs chápeš⁵³²! Ty si⁵³³ jen říkáš: je blbej⁵³⁴ — at' se vykecá⁵³⁵ —
- Vaněk: To si neříkám —
- Sládek: Proč nepiješ?
- Vaněk: Já piju —
- Sládek: Byl jsi na svačině?
- Vaněk: Ještě ne —
- Sládek: Vykašli se⁵³⁶ na svačinu —
- Vaněk: Já stejně nemám hlad —
- Sládek: Snad jsem blbej⁵³⁷, ale jsem férovej —
- Vaněk: To jste —
- Sládek: Chtěl jsem s tebou mluvit —
- Vaněk: Já vím —
- Sládek: Lidi jsou velký svině! Velký! Proč nepiješ?
- Vaněk: Já piju —
- Sládek: Byl jsi na svačině?
- Vaněk: Ještě ne —
- Sládek: Copak ty — tobě je hej —
- Vaněk: Jsem vám velice zavázán —
- Sládek: Je to všechno na hovno —

(Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza)

⁵³⁰ *kdybys věděl* = if only you knew...

⁵³¹ *srát někoho (seru, sereš...)* = to drive someone crazy (literally, "to shit someone")

⁵³² *prdlajs chápeš* = the shit you understand!

⁵³³ Gr: the *si* here indicates talking to oneself

⁵³⁴ SpCz: *ej ~ ý; blbý* = dumb, stupid

⁵³⁵ *at' se vykecá* = may he stop babbling already!

⁵³⁶ *vykašlat se na něco* = to forget about something; *vykašli se* is the imperative form

⁵³⁷ SpCz: *ej ~ ý*; also in *férovej*

Poslyš —

Vaněk: Ano?

Sládek: **Nevadí ti, že**⁵³⁸ **ti tykám**⁵³⁹?

Vaněk: Ne —

Sládek: Jestli ti to vadí, tak to řekni —

Vaněk: Nevadí mi to —

Sládek: Aspoň teda, že⁵⁴⁰ ti to nevadí —

Vaněk: Naopak: jsem rád, že jsme se sblížili⁵⁴¹ —

Sládek: "Jsem rád, že jsme se sblížili" — "oceňuji vaši upřímnost" — proč vlastně mluvíš tak — to — tak —

Vaněk: **Knižně**⁵⁴²?

Sládek: Jo —

Vaněk: Jestli vás to irituje⁵⁴³, tak —

Sládek: Mě nic neirituje — oceňuji, že jsme se sblížili — *prd*⁵⁴⁴!

Vaněk: Prosím?

Sládek: *Prd!*

(*Pauza*)

Vaněk: Pane sládku —

Sládek: Co je?

Vaněk: Musím už jít —

Sládek: Kam bys chodil?

Vaněk: Budou mě ve sklepě shánět —

Sládek: Však oni se neposerou! Je tam přece Šerkézy! Sed' tady a pij!

Vaněk: Vážně — budou **se zlobit**⁵⁴⁵ —

Sládek: Aha, už tě otravuju⁵⁴⁶, vid'/? No já vím — s Gottem a Bohdalovou, to jste mívali⁵⁴⁷ jiný⁵⁴⁸ večírky!

⁵³⁸ *vadit někomu, že...* = to bother or annoy someone that...

⁵³⁹ *tykat někomu* = to use the *ty* form with someone; the opposite is *vykat někomu*

⁵⁴⁰ *aspoň teda, že...* = as long as it...

⁵⁴¹ *sblížit se* = to become close

⁵⁴² *knižně* (< *kniha!*) = bookishly

⁵⁴³ *iritovat někoho* = to irritate someone

⁵⁴⁴ *prd!* = that's crap! (literally, *prd* means "fart")

⁵⁴⁵ *zlobit se na někoho* = to be angry at someone

Vaněk: **Je mi tu s vámi dobře**⁵⁴⁹, nechci jen, aby z toho byly nějaké řeči —
nemělo by to smysl⁵⁵⁰ — zvláště teď, kdy tu je perspektiva⁵⁵¹ té práce ve
skladu —

Sládek: Fakt je ti tu dobře?

Vaněk: Fakt —

Sládek: Neříkáš to jen tak?

Vaněk: Ne —

(Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza)

⁵⁴⁶ *otravovat někoho* = to bore someone to death

⁵⁴⁷ *mívat* is related to *mít*; *mívali* means "you all used to have..." (cf. *bývali* = used to be)

⁵⁴⁸ SpCz: *jiné* (masculine accusative plural) in literary Czech

⁵⁴⁹ *je někomu dobře* = someone is feeling good, having a good time

⁵⁵⁰ *nemělo by to smysl* (*nemá to smysl*) = it wouldn't make sense (it doesn't make sense)

⁵⁵¹ *perspektiva* = the prospect of...

Audience: 8. díl hry

- Sládek: Ferdinande —
- Vaněk: Ano?
- Sládek: Víš, co ja na tom **nejhorší**⁵⁵²?
- Váněk: Co?
- Sládek: Že já za boha⁵⁵³ nevím, co jim mám každej⁵⁵⁴ tejdén říkat — vždyť já o tobě **dohromady**⁵⁵⁵ nic nevím — do styku s tebou vlastně skoro nepříjdu⁵⁵⁶ — a těch **pár**⁵⁵⁷ blbostí, co zachytím⁵⁵⁸ — že se chodíš zašívát do laboratoře⁵⁵⁹ — že tě viděli párkrát ve městě s Maruškou z flaškovny — že ti kluci z údržby⁵⁶⁰ dělali doma něco na topení⁵⁶¹ — co s tím? No řekni — co jim mám furt⁵⁶² říkat? Co?
- Vaněk: Nezlobte se, ale v tom já vám můžu těžko⁵⁶³ pomoci —
- Sládek: Ale můžeš! Jen kdybys chtěl —
- Váněk: Já? Jak to?
- Sládek: Jsi přece inteligent⁵⁶⁴, ne? Máš přece politickej⁵⁶⁵ přehled⁵⁶⁶, ne? Píšeš, ne? Kdo jinej⁵⁶⁷ má vědět, co vlastně chtějí vědět, než ty?
- Vaněk: Promiňte, ale to snad —
- Sládek: Koukej, v tom skladě bys měl fůru⁵⁶⁸ času — co by ti to udělalo⁵⁶⁹, kdybys mi to jednou tejdně⁵⁷⁰ hodil na papír⁵⁷¹? Za to ti snad stojím⁵⁷², ne? Budu

⁵⁵² *nejhorší* = the worst (*nej-* + comparative of adjective); *co je na tom nejhorší* = what the worst thing about it is

⁵⁵³ *za boha* = for the life of me (literally, "for god")

⁵⁵⁴ SpCz: *každý* in literary Czech (*ej ~ ý*); note also *tejden ~ týden*

⁵⁵⁵ *dohromady* = altogether, together

⁵⁵⁶ *přijít s někým do styku* = to come into contact with someone

⁵⁵⁷ *pár* (+ genitive case) = couple of

⁵⁵⁸ *zachytit něco* = to catch something (here, words)

⁵⁵⁹ *zašívát se do laboratoře* = to hide out in the lab

⁵⁶⁰ *údržba* = maintenance

⁵⁶¹ *dělat něco na topení* = to do something to your heating (presumably to fix something)

⁵⁶² SpCz: *furt* is spoken Czech for *pořád*

⁵⁶³ *těžko* = hardly, only with difficulty

⁵⁶⁴ Cult: the word *inteligent* refers to a member of the intelligentsia, the educated elite; in this context, it has an added association with political dissidentism

⁵⁶⁵ SpCz: *ej ~ ý*

⁵⁶⁶ *politický přehled* = a grasp (overview) of politics

⁵⁶⁷ SpCz: in literary Czech, *kdo jiného* = who else

nad tebou držet ochrannou ruku⁵⁷³! Budeš se tam mít jak prase v žitě⁵⁷⁴! I pivo si tam budeš moct **nosit**⁵⁷⁵ — kolik budeš chtít! Pro tebe to přece musí bejt⁵⁷⁶ hračka! Jsi přece, sakra⁵⁷⁷, spisovatel! Ten Tonda Mašků je fakt slušnej⁵⁷⁸ kluk a fakt to potřebuje — tak ho nemůžem⁵⁷⁹ přece nechat ve štychu⁵⁸⁰! Anebo jsme si, sakra, neřekli, že budem⁵⁸¹ táhnout za jeden provaz? Že si budem pomáhat? Že budem zkrátka parta? **Neťukli** jsme si⁵⁸² snad na to? No řekni — ťukli jsme si na to, nebo neťukli?

Vaněk: No dobře, ale —

Sládek: Všechno teď, Ferdinande, záleží na⁵⁸³ tobě! Když nám píchneš⁵⁸⁴, bude všechno dobrý⁵⁸⁵! Ty pomůžeš mně, já jemu, on mně a já zas tobě! Nebudem si přece dělat z života⁵⁸⁶ **peklo**⁵⁸⁷! (Pauza) No — co koukáš?

Váněk: Já nekoukám —

(Pauza)

Sládek: Měl bys **přímej**⁵⁸⁸ vliv na to, co o tobě budou vědět — to přece není k zahození⁵⁸⁹ —

Vaněk: Já vím —

(Pauza)

⁵⁶⁸ SpCz: *fůra* = spousta, mnoho

⁵⁶⁹ *co by ti to udělalo, kdybys...* = what would it cost you if you...

⁵⁷⁰ SpCz: *týdně* (*ej ~ ý*)

⁵⁷¹ *hodit něco na papír* = to throw something on paper

⁵⁷² *za to ti snad stojím, ne?* = I deserve it, don't you think?

⁵⁷³ *držet ochrannou ruku nad někým* = to hold a protective hand over someone

⁵⁷⁴ *jako prase v žitě* = like a hog in rye (ie, like a pig in mud)

⁵⁷⁵ *nosit někam* = to bring to, to carry to

⁵⁷⁶ SpCz: *být* (*ej ~ ý*)

⁵⁷⁷ *sakra* = jeez (an interjection)

⁵⁷⁸ SpCz: *ej ~ ý*

⁵⁷⁹ SpCz: *nemůžeme* in literary Czech

⁵⁸⁰ *nechat ve štychu* = to leave in the lurch

⁵⁸¹ SpCz: *budeme* in literary Czech; the spoken form is repeated several times

⁵⁸² *ťuknout si* = to clink glasses to

⁵⁸³ *záležet na něčem nebo na někom* = to depend upon something or someone

⁵⁸⁴ *píchnout někomu* = to give someone a hand

⁵⁸⁵ SpCz: *dobré* in literary Czech since *všechno* is neuter (*é ~ ý*)

⁵⁸⁶ *život* = life

⁵⁸⁷ *peklo* = hell (cf. *péct* = to bake!)

⁵⁸⁸ *přímý* (SpCz: *ej ~ ý*) = direct

⁵⁸⁹ *to přece není k zahození* = after that's nothing to sneeze at (literally, "to throw away")

Sládek: A v tom skladu by to bylo přece taky dobrý⁵⁹⁰, ne? Teplo — fůra času —

Váněk: Bylo by to výborné —

(*Pauza*)

Vaněk: Pane sládku —

Sládek: Co je?

Vaněk: Já jsem vám opravdu velmi vděčen za vše, co jste pro mne udělal — vážím si toho, protože sám vím nejlíp⁵⁹¹, jak je takový postoj⁵⁹² dnes vzácný⁵⁹³ — vytrhl jste mi tak říkajíc trn z paty⁵⁹⁴, protože já vážně nevím, co bych si bez vaší pomoci počal⁵⁹⁵ — to místo ve skladu by pro mne znamenalo větší úlevu⁵⁹⁶, než si možná myslíte — jenomže já — nezlobte se — já přece nemůžu donášet⁵⁹⁷ sám na sebe —

Sládek: Jaký⁵⁹⁸ donášení? Kdo tady mluví o donášení?

Vaněk: Nejde o mě — mně to uškodit⁵⁹⁹ nemůže — ale jde přece o princip! Já se přece z principu nemůžu podílet⁶⁰⁰ na —

Sládek: Na čem? No jen to řekni! Na čem se nemůžeš podílet?

Váněk: Na praxi⁶⁰¹, s kterou nesouhlasím —

(*Krátká, napjatá⁶⁰² pauza*)

Sládek: Hm. Tak nemůžeš. Ty teda nemůžeš. To je výborný⁶⁰³! Teď ses teda vybarvil⁶⁰⁴! Teď ses teda ukázal⁶⁰⁵! (*Sládek vstane a začne rozčileně přecházet po místnosti*) A co já? Mě v tom necháš⁶⁰⁶, vid'?' **Na mě se vykašleš**⁶⁰⁷! Já

⁵⁹⁰ SpCz: *dobré* in literary Czech since *to* is neuter (*é ~ ý*); note Vaněk's response in which he uses the literary ending on *výborné*

⁵⁹¹ *vědět nejlíp* = to know best of all

⁵⁹² *postoj* = position, stance, attitude

⁵⁹³ *vzácný* = rare, valuable

⁵⁹⁴ *vytrhnout trn z paty* = to pull a thorn from one's heel

⁵⁹⁵ *co bych si počal* = what I would have done

⁵⁹⁶ *větší úlevu* = greater relief

⁵⁹⁷ *donášet na někoho* = to report or inform on someone (to the secret police)

⁵⁹⁸ SpCz: *jaké* in literary Czech since *donášení* is neuter singular (*é ~ ý*)

⁵⁹⁹ *uškodit* = *udělat škodu* = to do harm

⁶⁰⁰ *podílet se na něčem* = to share in, to take part in

⁶⁰¹ *praxe* = act, activity, action

⁶⁰² *napjatý* = tense

⁶⁰³ SpCz: *é ~ ý*

⁶⁰⁴ *vybarvit se* = to show one's true colors

⁶⁰⁵ *ukázat se* = to show or reveal yourself

⁶⁰⁶ *nechat někoho v něčem* = to leave someone in something

⁶⁰⁷ *vykašlat se na něco* = to not give a damn about something

můžu bejt⁶⁰⁸ svině! Já se v tom bahně⁶⁰⁹ můžu patlat⁶¹⁰, na mně nezáleží⁶¹¹, já jsem jen obyčejnej⁶¹² pivovarskej trouba — ale pán, ten se podílet nemůže! Já se pošpinit⁶¹³ můžu — jen když pán **zůstane**⁶¹⁴ čistej! Pánovi, tomu jde o princip! Ale co **ostatní**⁶¹⁵, na to už nemysli! Jen když on je hezkej! Princip je mu milejší než člověk! To jste celí vy⁶¹⁶!

Vaněk: Kdo my?

Sládek: No vy! Inteligenti! Páni! To jsou jen samý⁶¹⁷ hladký řečičky⁶¹⁸, jenomže vy **si** to můžete **dovolit**⁶¹⁹, protože vám se nic nemůže stát⁶²⁰, o vás je vždycky zájem, vy si to vždycky umíte zařídit⁶²¹, vy jste nahoře, **i když**⁶²² jste dole, zatímco obyčejnej⁶²³ člověk se tady plahočí⁶²⁴ a má z toho prd⁶²⁵ a nikde se nedovolá⁶²⁶ a každěj⁶²⁷ se na něho vysere⁶²⁸ a každěj⁶²⁹ s ním zamete⁶³⁰ a každěj⁶³¹ si na něho houkne⁶³² a život žádněj⁶³³ nemá a nakonec ještě o něm páni řeknou, že nemá principy! Teplej⁶³⁴ flek⁶³⁵ ve skladu, to

⁶⁰⁸ SpCz: *ej ~ ý*

⁶⁰⁹ *bahno* = mud

⁶¹⁰ *patlat* = to mess around in

⁶¹¹ *na mně ne záleží* = you don't care a bit about me

⁶¹² SpCz: *ej ~ ý*; also with other adjectives in this monologue by Sládek

⁶¹³ *pošpinit se* = to get oneself dirty (cf. *špinavý*)

⁶¹⁴ *zůstat* (*zůstanu, zůstaneš...*) = to remain, stay; *zůstat* is perfective and the imperfective form is *zůstávat*

⁶¹⁵ *ostatní* = others, the rest (of us)

⁶¹⁶ *to jste celí vy* = that's you (plural) all over

⁶¹⁷ SpCz: *samé* in literary Czech since the word *řečičky* is plural

⁶¹⁸ *hladký řečičky* = smooth talk (literally, "smooth little speeches")

⁶¹⁹ *dovolit si něco* = to allow oneself something, to permit oneself to have something; *dovolit si* is perfective

⁶²⁰ *stát se někomu něco* = something happens to someone

⁶²¹ *zařídit si něco* = to arrange something (for one's benefit), to take care of something

⁶²² *i když* = even though, although

⁶²³ SpCz: *ej ~ ý*

⁶²⁴ *plahočit se* = to work like a horse

⁶²⁵ *mít z toho prd* = to get crap out of it

⁶²⁶ *nikde se nedovolá* = never manages to be heard

⁶²⁷ SpCz: *ej ~ ý*

⁶²⁸ *vysrat se na někoho* = to not give a crap about someone

⁶²⁹ SpCz: *ej ~ ý*

⁶³⁰ *zamést s někým* = to mop the floor with someone

⁶³¹ SpCz: *ej ~ ý*

⁶³² *houknout si na někoho* = to yell at someone

⁶³³ SpCz: *ej ~ ý*

⁶³⁴ SpCz: *ej ~ ý*

⁶³⁵ *flek* = cushy job

bys ode mě vzal⁶³⁶ — ale vzít si i kousek⁶³⁷ toho svinstva⁶³⁸, v kterým⁶³⁹ se musím denně brodit⁶⁴⁰, to už se ti nechce! Vy jste všichni moc **chytrý**⁶⁴¹, moc dobře to máte spočítaný⁶⁴², moc dobře se o sebe umíte **postarat**⁶⁴³! Principy! Principy! Bodejť byste si je nechránili⁶⁴⁴, ty svý⁶⁴⁵ principy — vám se totiž výborně zhodnotěj⁶⁴⁶, vy si je totiž výborně prodáte⁶⁴⁷, vy **si** na nich totiž pěkně **vyděláte**⁶⁴⁸, vás ty principy totiž živěj⁶⁴⁹ — ale co já? Já za ně můžu dostat jen napráskáno⁶⁵⁰! Vy **máte** vždycky **šanci**⁶⁵¹ — ale jakou šanci mám já? O mě se žádněj nepostará, mě se žádněj nebojí, o mně žádněj nenapíše, mně žádněj nepomůže, o mě se nikdo nezajímá, já jsem tak dobrej⁶⁵² na to⁶⁵³, abych dělal hnůj⁶⁵⁴, z kterýho⁶⁵⁵ ty vaše principy porostou⁶⁵⁶! Ty se jednou vrátíš mezi ty svý⁶⁵⁷ herečky — budeš **hrdina**⁶⁵⁸ — ale co já? Kam já se můžu vrátit? Kdo **si** mě **všimne**⁶⁵⁹? Kdo mý⁶⁶⁰ činy⁶⁶¹ ocení⁶⁶²? Co já mám za života⁶⁶³? Co mě čeká? Co?

⁶³⁶ *vzal* < *vzít od někoho něco* = to take something from someone

⁶³⁷ *kousek* = a small part of

⁶³⁸ *svinstvo* = swinery, load of pig's crap (cf. *svině*)

⁶³⁹ SpCz: *v kterém* (locative singular neuter) in literary Czech (*é ~ ý*)

⁶⁴⁰ *brodit se* = to slog through

⁶⁴¹ *chytrý* = clever; SpCz: *chytrí* in literary Czech since *vy* is masculine animate plural

⁶⁴² *mít něco spočítaný* = to have something figured out

⁶⁴³ *postarat se o* (+ accusative case) = to take care of something or someone; *postarat se* is perfective, and the imperfective form is *starat se*

⁶⁴⁴ *bodejť byste si je nechránili* = and why shouldn't you keep them

⁶⁴⁵ SpCz: *é ~ ý*

⁶⁴⁶ SpCz: *zhodnotí se* = will gain in value (third-person plural) in literary Czech; note also *živěj (žít)* soon after

⁶⁴⁷ *prodat něco* = to sell something

⁶⁴⁸ *vydělat si* = to earn money, to earn a living; *vydělat si* is perfective, and the imperfective form is *vydělávat si*

⁶⁴⁹ *živit někoho* = to provide someone a livelihood (cf. *život*)

⁶⁵⁰ *dostat napráskáno* = to get a good beating

⁶⁵¹ *mít šanci* = to have a chance, to stand a chance

⁶⁵² SpCz: *ej ~ ý*

⁶⁵³ *být dobrý na něco* = to be good for something

⁶⁵⁴ *na to, abych dělal hnůj* = for making (of me) fertilizer

⁶⁵⁵ SpCz: *z kterého (é ~ ý)* in literary Czech (genitive masculine singular)

⁶⁵⁶ *porostou* < *porůst* = to grow

⁶⁵⁷ SpCz: *své* in literary Czech since the word *herečky* is feminine plural (*é ~ ý*)

⁶⁵⁸ *hrdina* = hero

⁶⁵⁹ *všimnout si* (+ genitive case) = to notice someone or something; *všimnout si (všimnu si, všimneš si...)* is perfective, and the imperfective form is *všímat si*

⁶⁶⁰ SpCz: *mé* in literary Czech since the word *činy* is plural (*é ~ ý*)

⁶⁶¹ *činy* = actions, activities

⁶⁶² *ocení* = to value

(Sládek *zhrouceně*⁶⁶⁴ *klesne*⁶⁶⁵ na své místo, položí hlavu Vaňkovi na *hrud'*⁶⁶⁶ a začne *hlasitě štkát*⁶⁶⁷. Po chvíli se *uklidní*⁶⁶⁸, *vzhlédne*⁶⁶⁹ na Vaňka a *tiše se ozve*⁶⁷⁰)

Ferdinande —

Váněk: Hm —

Sládek: Jseš⁶⁷¹ kamarád?

Vaněk: Jsem —

⁶⁶³ *co já mám za života?* = what kind of life do I have?

⁶⁶⁴ *zhrouceně* = despondently

⁶⁶⁵ *klesnout* = to sink down (into a chair)

⁶⁶⁶ *hrud'* = chest

⁶⁶⁷ *štkát* = to sob

⁶⁶⁸ *uklidnit se* = to quiet down

⁶⁶⁹ *vzhlédnout na někoho* = to look up at someone

⁶⁷⁰ *tiše se ozve* = quietly awakens

⁶⁷¹ SpCz: *jsi* in literary Czech

Audience: 9. (poslední) díl hry

Sládek: Prosím tě, **dojdi pro ni**⁶⁷² — teď hned ji sem přived⁶⁷³ — prosím tě o to⁶⁷⁴ — (Pauza) Řekni jí: Jiřinko⁶⁷⁵ — je tam se mnou jeden kamarád — takovej⁶⁷⁶ pivovarskej trouba — ale férovej chlap — (Pauza) Vybojuju⁶⁷⁷ ti to místo ve skladě — žádný⁶⁷⁸ hlášení od tebe nebudu chtít — jen tohle, prosím tě, zařid⁶⁷⁹ — (Pauza) Uděláš to pro mě? Vid', že to pro mě uděláš? Na jedinej večer — pak mi už bude dobře — pak už bude všechno jiný⁶⁸⁰ — pak už budu vědět, že jsem nežil nadarmo⁶⁸¹ — že ten můj posranej⁶⁸² život nebyl tak úplně⁶⁸³ posranej — přivedeš⁶⁸⁴ ji? (Pauza; pak Sládek uchopí Vaňka za šaty⁶⁸⁵ a začne mu zoufale⁶⁸⁶ vykřikovat⁶⁸⁷ do tváře⁶⁸⁸) Jestli ji nepřivedeš — já — já nevím — já snad⁶⁸⁹ — já snad — já snad — (Sládek se tiše rozpláče⁶⁹⁰ a opět položí hlavu Vaňkovi na hrud'. Pauza; po chvíli se Sládkovo štkání⁶⁹¹ promění⁶⁹² zvolna⁶⁹³ v hlasité chrápání⁶⁹⁴. Vaněk chvíli vyčká⁶⁹⁵, pak položí Sládkovou hlavu na stůl, tiše vstane a zamíří⁶⁹⁶ ke dveřím. Tam se zastaví⁶⁹⁷, otočí se⁶⁹⁸, chvíli váhá⁶⁹⁹, načech⁷⁰⁰ řekne ke spícímu⁷⁰¹ Sládkovi)

⁶⁷² *dojdi* (imperative) < *dojít pro někoho* = to go get someone; *dojít* is perfective, and it conjugates like *do-* + the verb *jít* (*jdu, jdeš...*; *šel, šla*)

⁶⁷³ Gr: *přived'* (imperative) < *přivést* = to bring

⁶⁷⁴ Gr: the verb *prosít* takes the preposition *o* + accusative = to ask or beg for something

⁶⁷⁵ Bohdalová's first name is Jiřina, and Sládek uses the endearing form Jiřinka

⁶⁷⁶ SpCz: *ej ~ ý*, also many more examples in Sládek's monologue here

⁶⁷⁷ *vybojovat někomu něco* = to secure, get, gain

⁶⁷⁸ SpCz: *é ~ ý*

⁶⁷⁹ Gr: *zařid'* (imperative) < *zařídít* = to arrange something

⁶⁸⁰ SpCz: *é ~ ý*

⁶⁸¹ *nadarmo* = in vain

⁶⁸² *posranej* = crappy (literally, "shit-covered")

⁶⁸³ *úplně* = completely

⁶⁸⁴ *přivést (přivedu, přivedeš...; přivedl) někoho* = to bring someone to somewhere; *přivést* is perfective

⁶⁸⁵ *uchopit někoho za šaty* = to grab someone by the clothes

⁶⁸⁶ *zoufale* = desperately

⁶⁸⁷ *vykřikovat* = to scream

⁶⁸⁸ *do tváře* = at his face

⁶⁸⁹ *já snad* = I will likely... (Sládek doesn't finish his sentence here)

⁶⁹⁰ *rozplákat se* = to break out in sobs

⁶⁹¹ *štkání* (< *štkát*) = sobbing

⁶⁹² *proměnit v něco* = to change into something

⁶⁹³ *zvolna* = gradually

⁶⁹⁴ *chrápání* (< *chrápat*) = snoring

⁶⁹⁵ *vyčkat* = to wait

⁶⁹⁶ *zamířit k* (+ dative case) = to head toward

⁶⁹⁷ *zastavit se* = to stop; *zastavit se* is perfective and the imperfective form is *zastavovat se*

Vaněk: Nebud'íte smutnej⁷⁰² —

(Vaněk odejde. Krátce nato⁷⁰³ se ozve⁷⁰⁴ zaklepání⁷⁰⁵. Sládek se ihned probere, je po krátkém spánku opět zcela **střízlivý**⁷⁰⁶ a chová se⁷⁰⁷ přesně jako na začátku hry: zřejmě **zapomněl na**⁷⁰⁸ vše, co předcházelo⁷⁰⁹)

Sládek: Dál —

(Do místnosti vstoupí Vaněk, dopíná si poklopec)

Á, pan Vaněk! Pojd'te dál! Posad'te se —

(Vaněk usedne)

Dáte si pivo?

(Vaněk přikyvne; Sládek vytáhne z basy láhev, otevře ji, naleje do dvou sklenek, z nichž jednu přisune před Vaňka. Vaněk ji okamžitě vypije)

Tak co? Jak to jde?

Váněk: Je to všechno na hovno —

(Opona padá)

Konec hry

⁶⁹⁸ *otočit se* = to turn around

⁶⁹⁹ *váhat* = to hesitate

⁷⁰⁰ *načež* = after which, then

⁷⁰¹ *spící* (< *spát*) = sleeping

⁷⁰² Vaněk speaks for the first time in spoken Czech and effectively assumes Sládek's role

⁷⁰³ *krátce nato* = soon after

⁷⁰⁴ *ozvat se* = to resound, to be heard

⁷⁰⁵ *zaklepání* = knocking

⁷⁰⁶ *střízlivý* = sober

⁷⁰⁷ *chovat se* = to behave

⁷⁰⁸ *zapomenout* (*zapomenu*, *zapomeneš...*; *zapomněl*) *na něco* = to forget about something; *zapomenout* is perfective and the imperfective form is *zapomínat*

⁷⁰⁹ *předcházet* = to come before, to take place before